

VAKOK VILÁGA

MHB 1644

A VAKOK ÉS GYENGENLÁTOK
ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK
FOLYDIRATA

ELŐFIZETHETŐ A
MEGYEI SZERVEKNEK

ÉS
A VAKOK ÉS GYENGENLÁTOK
ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK
KIADÓHIVATALÁNÁL
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 67.
TELEFON: 210-440

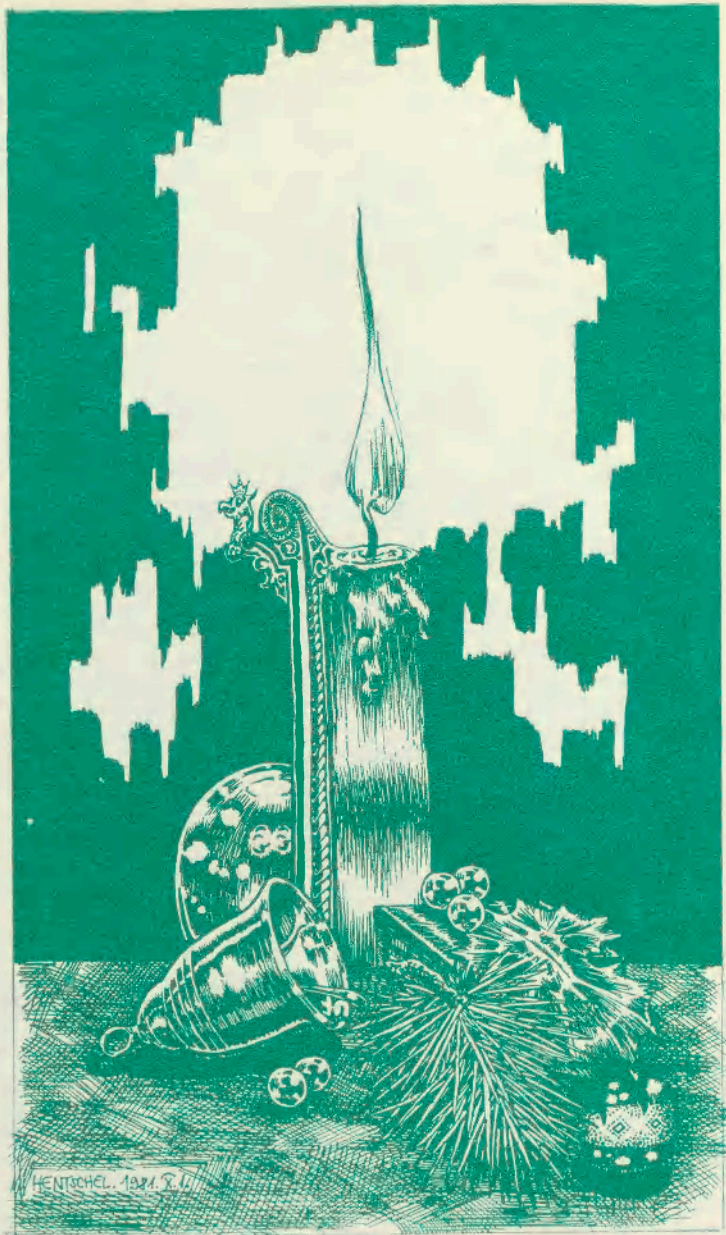

L. Braille

XLII. évfolyam

12

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk!

A SZERKESZTŐSEG

ELNÖKSÉGI ÜLÉS

Szövetségünk Központi Elnöksége 1981. október 22-én ülést tartott. Jelen voltak: Dr. Sólymos Gyula alelnök; Dr. Bódi István főtitkár; Gerdelics Ferenc, Kuminka Györgyné, Dr. Szabó Károly, Dr. Szél Lajos elnökségi tagok; Daru Gerőné osztályvezető-helyettes; Barna Zoltán lapunk szerkesztője, valamint az első napirendű tárgyalásánál Hanuszka József, Heves megyei Szervezetünk titkára. Betegség és egyéb hivatali elfoglaltság miatt sok elnökségi tag hiányzott, így — alapszabályunk értelmében — a testület nem volt határozatképes, ezért az elhangzott referátumokat csupán tudomásul vette. Hanuszka József elvtárs részletes beszámolót adott a Heves megyei Szervezet munkájáról. Egyebek között elmondotta, hogy jelenleg 657 tagot számlálnak. Országosan is figyelemreméltó, hogy kialakították a jól működő területfelelősi hálózatot, melynek munkájában 56 személy vesz részt; három város és 49 község tagságának gondjával-bajával foglalkoznak. Az elmúlt esztendőben a szervezet aktívái 507 alkalommal kóportattak be a sorstársak családjaihoz.

A megye területén egy körzeti csoport működik Gyöngyösön. Itt havonta rendeznek összejöveteleket és heti egy alkalommal fogadó órát tartanak. Kultúrcsoportjuk gyakran lép közönség elé. Az Egerben havonta megrendezett tagösszejövetelekre sokszor hívnak meg külső előadókat, akik politikai, tudományos, kulturális témákkal foglalkoznak. Lapunknak Heves megyében 300 előfizetője van.

A szervezet 1980. december 13-án ünnepelte fennállásának 15. évfordulóját számos meghívott vendég jelenlétében és a tagság széleskörű érdeklődése mellett. Heves megyei sorstársaink budapesti, berekfürdői és debreceni kirándulásáról a megyei szervezeteink életéből című so-

rozatban jelen számunkban olvashatnak.

Nagyon szép kezdeményezés, hogy az egri és az Eger környékén élő tagtársak a Gárdonyi Géza Színházba minden bemutató előadásra 20 darab térítésmentes belépőjegyet kapnak; az egri Centrum Áruház pedig külön időpontot jelölt meg a látássérültek számára, amikor vásárlásaikat tolongás nélkül az áruház dolgozóinak segítségével lebonyolíthatják. Az elnökség nagy elismeréssel vette tudomásul az elhangzottakat és további eredményes munkát kívánt a szervezet vezetőségének és tagságának.

A második napirendi pontban Kuminka Györgyné tanárnő, az Oktatási Bizottság tevékenységét vázolta. Előljáróban elmondotta, egyre nagyobb nehézségekbe ütközik a bizottság valamennyi tagja számára az ülések időpontjának egyeztetése. A körülményekhez, az adottságokhoz képest így is megpróbálják a látássérültek oktatásügyének érverésén figyelő ujjukat rajta tartani. A bizottság rendszeres visszajelzéseket kap azoktól az oktatási intézményektől, melyekben a vak és gyengénlátó fiatalok tovább tanulnak. A gimnáziumokból jobb, a szakmunkásképző

intézményekből gyengébb eredményekről érkeznek értékelések. Nagy örömmel állapította meg, hogy az elmúlt tanév végén a Vakok Általános Iskolájának és Nevelőotthonának szinte valamennyi végzős tanulóját beiskolázták vagy elhelyezkedését lehetővé tették a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalatnál. Hangsúlyozta, megérett a helyzet arra, hogy a gimnáziumba járók, a főiskolai és egyetemi hallgatók, valamint a gyógymasször tanulók számára megírt tanulmányi segélyek összegét emeljék. A referátumot követő eszmecserekből az óvodai neveléstől a felső oktatásban résztvevők problémáig igen sok kérdés került terítékre; megoldásuk a belátható jövő komoly feladata. A jelenlevők az elhangzottakat tudomásul vették, majd Dr. Bódi István bejelentéseire került a sor. Többek között elmondta, hogy az Országos Közlekedésbiztonsági Tanácsban képviselteni óhajtja magát szövetségünk; a képviseletre Gerdelics Ferenc elvtársat kérték fel.

Szeptember 18-án a pesti Vigadóban gálaestet rendeztek a rokkantak nemzetközi éve tiszteletére. A rendezvény színvonaláról, a szervezés tapasztalatairól többek észrevételét összegezte a főtitkár. A bejelentéseket a jelenlevők tudomásul vették, majd Dr. Sólymos Gyula alelnök zárszavával a tanácskozás véget ért.

Barna Zoltán

Megyei szervezeteink életéből

KLUBNAPOK OROSHÁZÁN

Szövetségünk Békés megyei Szervezetének Orosházi Körzeti Csoportja minden hónap utolsó szerdáján tartja klubfoglalkozásait. 1981. augusztus 26-án szép számmal jelentek meg a tagok az összejövetelen. Ezen a napon megemlékeztünk új alkotmányunk születéséről és az új kenyér ünnepéről. Ünnepi beszédet mondott dr.

Kackerné Varga Julianna, az orosházi Szociális Otthon vezetője. Beszéde után került sor az új kenyér megszegésére. A résztvevőket új kenyérrrel és üdítő italokkal vendégelték meg. A rendezvény sikerét a klub felelősei Vetróné Marika, Rózsáné és a többiek biztosították. A klubnap jó hangulatát elősegítette a háromtagú zenekar is: Dér János, Dimák Ferenc és Fejes Lajos közreműködésével.

A következő hónap klubtalálkozó-ját szeptember 30-án tartották Orosházán. Ez alkalommal eljött rendezvényünkre Vantara András, megyei szervezetünk titkára is, aki rövid beszédet mondott, majd kitüntetések adott át. A körzeti csoportnál kifejtett jó munkájáért, a vakügy támogatásáért Braille-émlékérmet kapott dr. Tóth Géza főorvos és Deák Béláné, a Városi Tanács Szociálpolitikai Csoportjának főelőadója. Eredményes jó munkájáért dicséretben részesült Vetró Antalné, az Orosházi Járási Tanács Szociálpolitikai Csoportjának előadója és Kocsis Béláné orosházi megbízott klubfelelős. Ezután filmvetítés következett Orosháza város fejlődéséről és az Erdei-tó élővilágáról, amit a résztvevők nagy tetszéssel fogadtak. Vetítés után a tagokat megvendégelték.

Kisvárdai Sándorné

BÁCS-KISKUN MEGYEI TUDÓSÍTÁS

A lakiteleki Öregek Napközi Otthonában 1981. október 7-én öregek napja ünnepséget tartottak. Az eseményre meghívták megyei szervezetünk kultúracsoporthát. A vendégszerelésre induló hét személy szervezőnk parányi irodájában gyülekezett. Vonattal utaztunk, nagyon hamar megérkeztünk Lakitelekre, ahol már vártak bennünket szervezetünk ottani megbízottai: Csikós elvtársnő és Szabó Lászlóné. Az öregek napközi otthonába mentünk, hol igen szívesen fogadtak bennünket. Az ünnepségen megjelent a község tanácsának egyik előadója, párttitkárnője, az intézmény vezetője és nem utolsósorban Csikós elvtársnő, aki meghívott bennünket, ő a Tanács Szociálpolitikai Csoportjának a vezetője.

Finom ebéddel vendégelt meg bennünket, mi pedig igyekeztünk színes műsorral kedveskedni vendéglátóinknak. Megyei szervezetünk titkára, Z. Kovács Bertalan köszöntötte az ünnepeltek, majd a szervezetünkben folyó munkáról beszélt. Ezután a szereplők következtek. Bársonyos hangon szólt a harmonika Kékessi tanár úr újjal alatt, aki a

műsor zenei részét irányította. A Kovács házaspár Bartók dalokat, majd magyar nótákat énekelt. Hencz András és Horváth Sándor, Arany és Petőfi verseket szavalt, valamint egy humoros jelenetet adott elő. E sorok írója volt a műsor szövegíróje. Végeztül kívánságműsort tartottunk. Vendéglátóink hálájuk jeléül egy szép padlővázával ajándékozták meg kultúracsoporthat. A tapsokból úgy éreztük, hogy sikerült örömet szerezni a lakiteleki idős embereknek ezzel az első szereplésünkkel.

dr. Bordás Bálintné

TUDÓSÍTÁS HEVES MEGYÉBŐL

A költő szavaival kezdem beszámolómat: „Peregnek a fákról az őszi levelek, kit erre, kit arra kergetnek a szelek”. Igen ős van. — Mi egriek szeretettel gondolunk vissza a szép és jól sikerült nyári kirándulásokra.

Az első útunk május 30-án Budapestre vezetett. Egyebek között megnéztük a Bazilikát, majd elsétáltunk a Duna-partra. Voltunk a Margitszigeten, a kis mikrobusszal körbejártuk a szigetet és hűsöltünk a szökőkútnál. Megnéztük az állatkertet és a Vidámparkot. Egy szép kellemes napot zárva indultunk haza.

Július 19-én Berekfürdőre kirándultunk. Itt strandolással töltöttük az időt, addig, míg a vihar hazaindulásra nem készítetett bennünket. A jó hangulat azért megmaradt és vidám nótázással érkeztünk haza, Egerbe.

Harmadik alkalommal augusztus 20-án Debrecenbe utaztunk, ahol megtekintettük a virágkarnevált, ami csodálatos látványt nyújtott. A karnevál befejezése után Hajduszoboszlóra mentünk, megebédeltünk és azután strandolás következett. Időnk leltével hazaindultunk, magunkkal víve a karnevál szép élményét.

Ezúton is köszönetet mondunk sorstársaink nevében mindenkinek, akik lehetővé tették számunkra ezeket az élményekben gazdag, remek kirándulásokat.

Göbölös István

Győr-Sopron megyei rehabilitációs napok 1981. okt. 15—16—17.

Országosan is ritka kezdeményezésnek lehettünk meghívott vendégei okt. 15-én Győrött a rehabilitációs napok rendezvényein.

Az ünnepségsorozatot dr. Völgyi Lajos elvtárs, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője nyitotta meg, aki beszélt a rokkantak nemzetközi évének társadalmi jelentőségéről, az év alkalmából megalakult Magyar Nemzeti Szervező Bizottság feladatáról, munkájáról. A Nemzeti Szervező Bizottság példáját követve minden megyében koordinációs bizottságok alakultak, amelyek közvetlenül foglalkoznak a megyében élő rokkantak helyzetével, sajátos problémáival.

Ez az igen dicséretes rendezvény-sorozat is a Megyei Szervező Bizottság aktív munkájának köszönhető. A rehabilitációs napok eseményeinek lebonyolításában oroszánrészt vállalt a Városi Művelődési Központ; helyet adott egy igen értékes, a rokkantak munkáiból rendezett kiállításnak, továbbá előadótermet a kulturális és értekező jellegű rendezvények számára.

A megnyitó beszéd után a rokkantak nemzetközi éve alkalmából készült rehabilitációs témájú amatőr-filmeket mutattak be, melyeket a Hallássérültek Országos Szövetsége megbízásából Lada Sándor elvtárs készített.

Számunkra talán legérdekesebb és a megyében élő rokkantak helyzetével legjobban megismertető rendezvény a Fórum volt. Igen értékes előadásokat hallottunk a rokkantak érdekeit képviselő személyektől.

Elsőként Harsányi Csaba elvtárs, a soproni Siketek Általános Iskolájának igazgatója ismertette az intézet sajátosságait. A Fórum Szervező Bizottsága felé tolmácsolva kérte, hogy továbbra is szeretné, ha az intézet részére a különböző társadalmi szervezetek segítséget nyújtanának. Köszönetét fejezte ki a Hallássérültek Országos Szövetségének a fiatalok továbbtanulása és munkába helyezése terén nyújtott segítségért.

A soproni Szakmunkásképző Intézet igazgatója, Kiss Károly elvtárs elmondta, hogy az intézetben végzetek 90—92%-a szakmájában dolgozik, s ez jelentős eredménynek könyvelhető el. Segítséget kér a tanulók társas kapcsolatainak bővítéséhez, a gondoskodás szervezettebb megoldásához.

Botlik Gyula elvtárs, a soproni Kisegítő Iskola igazgatója, előadásában reklamáta, hogy az amatőr-film nem foglalkozott a kiségítő iskolatípussal, holott ez is igen lényeges mozzanata a kismértékben értelmi fogyatékosok iskolázási lehetőségeinek. Botlik elvtárs elmondta, hogy a távlati tervek között szerepel az intézetnél a fejlesztési feladatok stabilizálása. Sajnos súlyos szakember hiánnyal küzdök az intézet. Sok társadalmi munkát kaptak eddig is, szeretnék ha ez a támogatás a későbbiek során sem maradna el. Jó lenne, ha megyei szinten biztosítanák a szakmunkásképzés lehetőségét, az általános iskolai bizonyítványt szerzett, korábban kiségítőt végzett tanulók számára. Jó lenne, ha megoldódna az üdülés is megyei szinten.

A mosonmagyaróvári és a győri kiségítő Iskola képviselői társadalmi segítséget, erkölcsi és anyagi jellegű támogatást szeretnének intézeteik számára.

Herbergerné elvtársnő a győri Foglalkoztató Iskola részéről elmondta, hogy iskolájukban felmérést végeztek 1985-ig bezárólag: 1058 értelmi fogyatékos tanuló végez, ezek közül 218 fő imbecillis. Herbergerné elvtársnő elmondta, hogy a munkahelyek hozzáállása nem egészen helyes a foglalkoztató iskolát végzettekkel szemben.

A kiségítő és foglalkoztató iskolák problémái után a hallássérültek Országos Szövetsége Győr-Sopron megyei Szervezetének titkára: Szakály Ernő elvtárs tartott beszámolót a megye hallássérült tagságának helyzetéről. Előadásában tájékoztatta a hallgatókat, hogy a megye taglétszáma: 494 fő, a munkába helyezés terén kedvező tapasztalataik vannak; 68 fé-

le szakmában 52 vállalatnál helyezték el a munkára várakozókat.

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége helyi szervezetének titkára: Nagy Ernő elvtárs részletesen beszámolt a látássérültek gondjairól, sajnos a megyei gondok országosan is megoldásra váró problémák; mint a foglalkozási skála kibővítésére való törekvés, munkába helyezési nehézségek, a munkáltatók értetlensége. Nagy elvtárs kérései, amelyek a taggyűlési beszámolóban is elhangzottak, ezen a fórumon talán még nagyobb nyomatókat kaptak: a társadalmi és állami szervek haszanak oda, hogy a munkáltatók tartassák be a rendeleteket, jó lenne, ha végre létrejönne a megyei szociális foglalkoztató, súlyos gond; a szervezetnek új irodahelyiségre lenne szüksége, mert a meglévő, egészségre ártalmas.

Mindannyian tudjuk, hogy csak ebben az évben alakult meg a Mozgássérültek Egyesületeinek Országos Szövetsége. Az érdekvédelmi szervezetet örömmel üdvözlöttük, sajnos a megyei szervezetek még nem mindeütt jöttek létre, így Győr-Sopron megyében sem.

Szabó János mozgássérült fiatalember a legégetőbb gondokról számolt be: első helyen említette a lakásgondot. Továbbá olyan földszintes irodahelyiségre lenne szükség, amit a tolokocsi rokkantak is könnyen meg tudnak közelíteni; nagyon súlyos probléma a közlekedéshez szükséges segédeszközök biztosítása (tolókocsi, Trabant Hycomat) ezen eszközök még mindig nehezen hozzáférhetők. Szempont a munkavégzési feltétel hiánya is, és nem utolsósorban a társadalom szemléletének helyes irányban való formálása a rokkantakkal szemben.

Az előadások után értékes hozzászólások következtek, bizonyára hasonló aktivitással zajlott a Rehabilitációs Napok hátralévő két napja is.

Váradi Péterné

Tanulni a vakoktól és a vakokról

(Megjelent a SOMOGYI NÉPLAP szeptember 23-i számában)

Egy sor jóindulatú — és mégis sok kárt okozó — sztereotípiánál és egy sor buta előítéletnél többet kevesen tudunk a vak emberekről. E tudatlanságra nem mentség, hogy hazánkban a közel harmincezer látássérült szinte észrevétlenül, szétszóródva él közöttünk. A többség dolga, hogy ismerje és támogassa a kisebbeket, s a többség lesz szegényebb, ha nem vesz tudomást a rajta kívül létező világról.

Ennyire természetesen nem rossz a helyzet, mert Magyarországon a vakok kapnak támogatást, gondoskodunk róluk. De a segítséget elsősorban a magyar vakügy sokszor emberfeletti munkát végző megszólítottjaitól kapják meg. E kis „hadsereg” tagjain kívül jobbra csak télen beleegyezéssel, „támogatom a támogatókat” jelzővel kibicelnek az emberek.

Az ilyen „görcsöket” valamelyest föloldhatják kiemelt kampányok, rendezvények — így a rokkantak éve avagy a Sídfokon a múlt hét végén lezajlott háromnapos rendezvényorozat; a Vakok Kulturális napjai '81. Szép a vakoknak és a velük találkozó látóknak sok élményt adó, jól sikerült rendezvény volt ez. Horváth Béla, a vakok sídfoki körzeti csoportjának elnöke a harmadik napon már alaposan kifáradva mondta:

— Nagyon ideges vagyok, néha úgy érzem, fölrobbanok, mégis óriási örömmel tölt el, hogy sorstársaim milyen boldogok itt, hogy megmutattuk, mit tudunk, hogy ennyien akarták látni, milyenek vagyunk.

Idegessége, a hatalmas figyelmet igénylő szervezés feszültsége érthető volt. Közel száz vendégének felhőtlen örömet féltő — olykor túlságosan féltő — gondoskodással őrizte. S az öröm látható jeleiről csak akkor szerzhetett tudomást, ha valaki elmondta neki, hogy mi történik.

Az öröm látható jelei... Nem különböznek a látók boldog mosolyától, a Ki mit tud? versenyeken látó győzteseinek elfogódott büszkeségétől, a látó fiatalok féktelen hancúrozásától. És a kellemetlen apróságok között sincs különbség. A rendezvény néhány kis szervezési hibáját követő zúgolódás, a versenyek veszteséinek pillanatnyi sértődöttsége ugyanolyan volt, mint bárhol másutt. S az is valószínű, hogy az efféle hasonlítgatással előbb-utóbb zsákutcába jutnánk. Am azért kellett mégis leírni ezt az összevetést, hogy fölöslegessége így is bebizonyosodjék. Amiben nincs különbség, azt miért emlegetjük oly sokszor?

Talán azért, mert azokról a különbözőségekről, amelyeket valóban meg kellene ismernünk, és amelyek „épülésünket szolgálják”, alig tudunk valamit. A kulturális napok információs irodájában mindenki hozzájuthatott egy — az idén megjelent — százoldalas füzethez, amely *Ismerjük meg, segítsük őket!* címmel mutatja be a hallás-, a látás-, a mozgássérültek, a beszédhibások és az értelmi fogyatékosok életét. Alapfokon, már az általános iskola felsőbb osztályai-ba járóknak is érthetően írták meg e kis könyvet. És benne lapozgatva döbbenünk rá: milyen nagyon keveset tudunk azokról, akikről szól. Ezekről az alapismeretekről eddig alaposan megfeledezett a társadalom. S ezek híján eredményeink is féleredmények. A mulasztás is pótolandó! Hogy mindegyikünknek jusson „kályha”, ahonnan el tud indulni.

Vegyük a legegyszerűbb példát! A Vakok Homérosz Kórusának csodálatos hangversenye, a régi korok zenéjét eredeti hangszereken játszó Landini Együttes szép koncertje, és a vakok népzenei versenye nagy élményt adott azoknak, akik vették a fáradságot, és elmentek a művelődési központba. A vakok kifinomult hallásáról is jobbára csak az általános-ságok szintjén beszélünk. Ettől per-sze még egy vak zenész is játszhat hamisan, egy vak is énekelhet fülsértően. Nem is a hallás érzékenysé-génél keresendő a „titok”. Hanem ott, hogy mit kapnak ők a zenétől, s mit

adnak magukból a zenével. A kapcsolatteremtés, az elmélyülés, a közösségformálás... (de hosszú lenne e sor) csodálatos eszközének „haszná-lata” terén lenne bőven tanulni va-lónk a vakoktól. Egyszerű példa, szin-te banális. De vajon valóban annyira egyszerű-e?

Siófokon a vak és gyengénlátó ven-dégek minden intézménytől, szerve-zettől — felsorolásuk kitenne egy fél oldalt — segítséget kaptak. *Dr. Bódi István*, a Vakok és Gyengénlátók Or-szágos Szövetségének főtitkára záró-

beszédében erről külön is szólt. A Ba-laton-parti város három napig kitett magáért. Adott, és cserébe hasonló ér-tékű ajándékot kapott vak vendégei-től.

Gátromboló eseménysorozat volt a siófoki. Az emberi közösségen belül (Vigyázat! Nem két fél között!) föl-épített értelmetlen gátak néhány tég-lája elporladt. Örködnünk kell, ne-hogy mindennapjaink figyelmetlen folyója hordalékával újra kitöltse a gyengülő építmény réseit.

Luthár Péter

Nem pénzkérdés

(Megjelent az *ORSZÁG VILÁG* 1981. augusztus 19-i számában)

Sorra kérdeztem ismerőseimet: kit neveznek rokkantnak? A válaszukat két csoportba sorolhatom. Többségük a mozgásszervi fogyatékosokról és a közúti-üzemi balesetek áldozatairól beszélt. És a vak ember? Az nem rok-kant? Hát, ha úgy nézzük az. És az elmebeteg? Igen, lehetséges. És a ha-dirokkantak? „Hadirokkant ma már nincs” — mondja magabiztosan egy fiatalember. Azért még van nálunk, és Európában is, de hát dúlnak há-borúk Afrikában, a Közel-Keleten és Ázsiában... „Ja, ha azokat hoz-závesszük!” Igen, hozzá kell vennünk.

Az ENSZ felhívása nyomán ha-zánkban is széleskörű társadalmi mozgalom bontakozott ki, amelynek egyik célpontja pontosan az volt, hogy tudatosítsa a rokkantság fogal-mát, ráirányítsa a figyelmet azokra a lehetőségekre és jogokra, amelyek biztosíthatják minden érdekelt rész-vételét, beilleszkedését a társadalom-ba.

Ismerőseim, akiknek feltettem a kérdést, nem maguk tehetnek arról, hogy szűken értelmezték a rokkant-ságot. Nem beszélünk erről eleget az elmúlt években. Másrészt a fogalom az utóbbi évtizedekben sajnos kitá-gult.

Rokkantnak kell tekintenünk az üzemi balesetek életben maradt sé-rültjeit is. Riasztó s növekvő számok szerepelnek a statisztikában: gyorsan emelkedik a háztartási balesetet szen-

vedők száma, s évről évre több a köz-útak sérültje. A vakság ugyancsak a rokkantság állapota, s a vakok szá-ma is növekszik, mint ahogy modern korunk betegsége, a halláskárosodás. Zajosak a munkahelyek, és az orv-sok aggodalma is jogos: a beatzene hallgatása hozzájárul a korai süket-séghez... Aztán máris meghúzható az összefüggés a helytelen táplálko-zás, a mértéktelen italozás és az ide-ges életmód, meg a szív- és érrend-szeri betegségek között.

Nem sajnálatra, nem sajnálkozás-ra van szükség, hanem cselekvésre. A rokkantak nem alamizsnát kérnek, hanem teljes jogú polgárai kívánnak lenni a társadalomnak. Be kell valla-nunk: nem tártuk még fel azokat a lehetőségeket, amelyek visszavezet-hetik a sérült embert környezetébe.

Gyakran hivatkozunk pénziánnyra, szűkös beruházásokra, pedig sok eset-ben elsősorban a szemléletünkön kel-lene változtatni. Hiszen nem pénzen múlik a megfelelő magasságba helyezett ajtókilincs és villanykapcsoló a mozgásszervi fogyatékos laká-sán; nem pénzkérdés az átszervezés, hogy azt a bizonyos munkát a sérült kapja meg a gyárban és ne egy egész-séges dolgozó. S a megelőzésnek sem mindig a pénziány az oka.

Lehet, hogy a fokozott figyelem az ENSZ-év után lankad majd. De a gondokat, a tennivalókat és a megol-dás módjait társadalmunk éppúgy a felszínre hozza, mint ahogy meg-mozgatja mindazokat, akik segíteni, tenni akarnak. Ez nem kis eredmény.

—KL—

Tájékoztató a gyógymasszőr továbbképző tanfolyamról

Ez évben június 22-én ünnepélyes keretek között nyílt meg szövetségünk székházában gyógymasszöreink továbbképző tanfolyama, amely egy hétig tartott. Az ország minden részéről érkeztek a gyógymasszörök, mert kíváncsiak voltak arra is, hogy szakcsoporthoz egy év alatt milyen munkát végeztek.

Lassan hagyománnyá vált, hogy a továbbképző tanfolyam első napján a szakcsoporthoz taggyűlést tart. Mivel az ENSZ 1981-et a Rokkantak Nemzetközi Évének nyilvánította, ez a tény is ünnepi keretet adott a fontos esemény megrendezésének.

Az elnökségben foglalt helyet dr. Zádor András a Pest megyei Tanács Eü. O. vezetője, Daru Geróné oszt. vez.-h. Szemerédi István szakmai csoportvezető, Pinviczki György, a Budapest és Pest megyei Szervezet titkára.

Auerveck Imre a taggyűlés elnöke felkérte Turi Józsefet a szakcsoporthoz titkárát, hogy tartsa meg a vezetőség beszámolóját.

A titkár megemlékezett arról, hogy szövetségünk húsz évvel ezelőtt indította meg gyógymasszörök képzését vak és gyengénlátó tagjai részére. Dr. Mirgai Sándor főorvos hosszú időn át irányította a gyógymasször képző tanfolyamot és Diószegi Miksáné (Kati néni) kezdettől fogva, még ma is gyakorlati oktatója a tanfolyamnak. A húsz év alatt több mint kétszázan végeztek, igaz az is, hogy nem mindenki maradt a szakmában, de a dolgozó gyógymasszörök nagyon jól látják el feladataikat. Ezután megköszönte a tagság segítőkészségét, bár az aktivitás még mindig nem kielégítő. Jó kezdeményezésről adott számot ugyanis az ez évi gyógymasször tanfolyam tematikáját már a tagság köréből érkező javaslatok alapján állították össze. Az előadó gárda is ebben az évben más területekről került ki.

A titkár beszámolt arról is, hogy az idén már vidéken is szerveztek

gyógymasszöreink klub összejöveteleket, ilyen volt Miskolcon pl. amely nagyon jól sikerült. Megköszönte Hornyák Lajosnének a remek jó szervezést. Felhívta a figyelmet arra, hogy a jó példa nyomán mások is rendezhetnek klub összejöveteleket. Elmondta még, hogy hasznosnak bizonyult a vezetőség határozata, mely szerint felemelték a tanfolyamra jelentkezők felső korhatárát harminc-ről harmincöt évre. Az idén végzett az első ilyen idősebb korú csoport és a tanulásban kimagasló szép eredményeket ért el.

A beszámoló után Auerveck Imre ismertette a további programot. A következőkben Auerveck Imréné a vezetőség tagja a gyógymasször képző tanfolyam szakoktatója beszámolt a végzett munkáról. Tájékoztatásul közölte, hogy a hallgatók közül az idén négyen kaptak kitűnő bizonyítványt. Az Eü. M. javasolja, hogy a tanfolyam időtartamát két évre emeljük fel. A vezetőség a helyes tematika kidolgozásához a szakcsoporthoz tagságának segítségét kéri.

A következő napirendi pontban Szemerédi István szakmai csoportvezető megemlékezett arról, hogy húsz éve indult el Magyarországon a gyógymasszörképzés. Részletesen elemezte a húsz év tevékenységét és nagy tisztelettel emlékezett meg a már időközben elhunyt dr. Mirgai Sándor főorvosról, aki szívvel-lélekkel oktatta a vak és gyengénlátó fiatalokat és ezáltal lehetőség nyílt egy új szakma bevezetésére. Hangsúlyozta az előadó, hogy a gyógymasször szakcsoporthoz a szövetség egyik legjobban működő csoportja. A további sikerekhez, eredményekhez a tagság segítségére és a vezetőség kollektív munkájára lesz szükség.

Ezután Daru Geróné oszt. vez.-h. kért szót. Nagy szeretettel köszöntötte a szakcsoporthoz tagságát és vezetőségét, elmondta hogy mindig szívesen tesz eleget a meghívásnak, mert a tanfolyam magas színvonala, jól

összeállított programja komoly munkáról ad tanúbizonyságot. Felajánlotta a szövetség segítségét a további munkához. Ő is kitűnőnek tartja a szakcsoporthoz vezetését. Felszólalása végén jó munkát kívánt a szakcsoporthoz tagságának és vezetőségének.

Ezután Pinviczki György a budapesti és Pest megyei szervezet titkára kért szót, aki elmondta, hogy örül az évről-évre megszervezett gyógymasször továbbképző tanfolyamnak és megígérte, hogy a szakcsoporthoz mindig segítségére lesz, csak forduljanak hozzá bizalommal. További tevékenységükhöz eredményes jó munkát kívánt.

A beszámolókat és tájékoztatásokat vita követte. A vitában általában szakmai problémákat vetettek fel. Volt aki egy kollégája nevében beszélt, annak felvételét kérte a szakcsoporthoz.

Nagy Árpád vezetőségi tag, a szaklap egyik szerkesztője kifogásolta, hogy a gyógymasször tagok még mindig nem vállalnak munkát a lap szerkesztésében, mint külső munkatársak. Javasolta, hogy évente legalább egyszer autóbusszal kirándulást szervezzenek a masszörök részére.

Auerveck Imre elnök javasolta, hogy szervezzenek osztálytalálkozót.

Eglis István a két éves szakképzéssel foglalkozott, szerinte a nővérképző tananyagát csak kis mértékben kellene átdolgozni és jól lehetne tananyagként hasznosítani. Mások a gyógytornász képző főiskola tananyagát javasolták tanulmányozásra.

Dr. Krabóth György azt javasolta, hogy a tematika összeállításánál az ápolástan és a betegágy pszichológiája mint tantárgyak szerepeljenek. Átadta a nemrég alakult szellemi dolgozók szakcsoporthoz üdvözlését és együttműködésre szólította fel. Szorgalmazta vakok részére uszoda építését és kérte a gyógymasszöröket, hogy próbáljanak ők is segítséget nyújtani, szerezzenek társadalmi hozzájárulást. A vezetőség részletes válaszokat adott a hozzászólásokra.

A taggyűlés Auerveck Imre zárószavával ért véget.

A továbbképző tanfolyamon egy héten keresztül szakmai előadások hangzottak el, amelyeket a vezetőség

KISS JÁNOS:

A véralvadás

Amikor megvágjuk újjunkat, lehorzsoljuk lábunkat, mindannyiunk számára természetes, hogy különösebb beavatkozás nélkül is a vérzés rövid idő alatt megszűnik. A vérzés megszűnésében ugyan szerepe van az erek összehúzódásának is, de döntően a véralvadási folyamat eredménye. A véralvadás, avagy ahogyan szaknyelven mondjuk, a haemocoagulatio csodálatos jelenség. Egészséges körülmények között csak akkor jön létre, ha az érfal megsérül. Itt szeretném hangsúlyozni, hogy ebben az esetben az érfal teljes sérüléséről van szó, tehát nemcsak az erek belső felszínét borító vékony réteg károsodásáról. Az érfal-sérüléskor a vérlemezkék, vagy más néven trombociták a sérülés helyére vándorolnak és a keletkezett nyílást mechanikusan elzárják. Ekkor azonban szétesnek és belőlük olyan anyag szabadul amely elindít egy bonyolult láncreakció-folyamatot, amelynek végeredménye az alvadék kialakulása. Voltaképpen ez a láncreakció-folyamat maga a véralvadás. A keletkezett alvadék nem más, mint egy fibrin háló, amelynek réseiben a kicsapódott vörsvértestek vannak. Mai ismereteink szerint az alvadási folyamatban tízennégy tényező, ún. factor vesz részt. Ezek egy része kisebb-nagyobb mennyiségben állandóan megtalálható a vérplazmában. Vannak azonban olyan factorok, amelyek csak az alvadási folyamat elindulása után alakulnak ki.

A véralvadás zavaraival járó betegség a vérzékenység. Ennek a súlyos betegségnek több okát ismerjük. Néha a vérlemezkék számának nagymértékű csökkenése okozza a betegséget, máskor az egyes alvadási tényezők hiánya, ezek a hemofilák, de a vérzékenységnek az érrendszerben is kereshető az oka, ugyanis nem egyszer a hajszálerek falának károsodása vezet ehhez az állapothoz. A haemo-

filiáknak két fajtáját különböztetjük meg. Az A-típusú haemofilában a VIII., a B-típusúban pedig a IX. alvadási factor keletkezésének zavara figyelhető meg. A betegség nemhez kötött, csak fiúk betegsége, de lányok az örökítők.

A vérzékenységre rendszerint már kisded korban fény derül. A gyermek kisebb-nagyobb sérülései során a szülők rémülten tapasztalják, hogy a vérzés csak hosszú idő után szűnik meg. Nem egyszer már az újszülött korban látjuk a vérzékenység jeleit, véres széklet és vizelet képében, máskor jelentéktelennek tűnő, de szűnni nem akaró orrvérzés hívja fel rá a figyelmet. A késői gyermekkorban, és a felnőttkorban jelentkező vérzékenységi állapotoknak általában vérlemezkék számának nagyfokú csökkenése az oka. Ez néha súlyos betegséghez csatlakozik, máskor autoimmun kórképekben találkozunk vele. Az időskori vérzékenységnek gyakran a hajszálerek átjárhatóságának fokozódása az oka. Ilyenkor a hajszálér falában alakul ki a károsodás, sajnos ennek az okai ma még nem tisztáztak.

A vérzékenység gyógyítása és megelőzése

Ennek a súlyos betegségnek a megelőzésére csak részben van mód. A haemofilák esetében a gyermekvállalástól történő eltekintés talán helyes lehet. A probléma megoldásában a genetikai tanácsadókra vár még a jövőben nagy feladat. A vérlemezkék számának csökkenését ún. trombocyta suspensió érpályába juttatásával tudjuk megakadályozni. Ma már vannak olyan készítmények is, amelyek az alvadási tényezők közül többfelét tartalmaznak. Ha ismerjük, hogy melyik alvadási tényező hiánya okozza a betegséget, akkor ezek használatával is jó eredményeket tudunk elérni. Az érfalkárosodás okozta vérzékenységeket az autoimmun betegségekben hasonló terápiával kezeljük. A vérzékenység gyógyításában azonban még ma is döntő helyet foglal el a vérátömlesztés. Nagyon sok olyan eset van, amikor csak vérátömlesztéssel lehet a beteg életét megmenteni. A vérátömlesztés jelentőségéről azonban a következő cikkben olvashatnak.

Törődjünk többet egészségünkkel

közlekedés

GERDELICS FERENC

A közlekedésbiztonság napjaink egyre jelentősebb kérdésévé lép elő. A föld útjain közlekedési baleset következtében nagyon sok ember veszt életét és még több azoknak a száma, akik véglegesen rokkantakká válnak. E jelenségek csak a szigorú intézkedésekkel és a megfelelő közlekedési morál kialakításával csökkenthető.

A motorizáció nagyfokú fejlődése, a személygépkocsik számának rohamos növekedése hazánkban is e problémára irányította a figyelmet. A rádió „Csúcsforgalom” és Útközben” műsorai, a TV „Mindenki közlekedik” c. sorozata és a sajtó fekete krónikájában szereplő közlekedési balesetek-

ről szóló hírei a megfelelő közlekedési magatartásra és a probléma súlyára hívják fel a figyelmet.

A közlekedésbiztonsági tanácsok már az 1960-as években megkezdtek működésüket. E társadalmi szervezet a közlekedés és közlekedésrendészet szakembereit is magába foglalja. Szövetségünk tevélegesen kapcsolódik a Közlekedésbiztonsági Tanács munkájába.

Örömmel szereztünk arról tudomást, hogy Szabolcs, Borsod, Heves, Vas, Baranya, Győr-Sopron és Fejér megyékben megyei szervezeteink növekedési állandó kapcsolatban vannak a helyi közlekedésbiztonsági ta-

nácsokkal, így a vakok- és gyengénlátók problémáit közvetlen észrevételeikkel, javaslataikkal segítik megoldani.

Szükségesnek tartjuk azonban, hogy minden megyei szervezetünk-nél szorgalmazzuk a megyei Közlekedésbiztonsági Tanács munkájába való bekapcsolódást. A helyi problé-

mákról, gondokról ugyanis egyrészt csak a helybeli lakosok jelzése alapján lehet tudomást szerezni, másrészt viszont csak a helyi hatóságok tehetnek megfelelő intézkedést.

A szövetségünk jövőbeni feladata az, hogy az Országos Közlekedésbiztonsági Tanácsban való részvételével képviselje sorstársaink érdekeit.

E tevékenységhez szükséges, hogy tagtársaink az általános kérdésekkel kapcsolatosan tegyék meg indokolt javaslataikat, észrevételeiket. Bízunk abban, hogy kitartó munkával elérhetővé válik az a törekvésünk, hogy sorstársaink nagyobb biztonsággal vállalják a közlekedést és ezáltal a teljes rehabilitáció megvalósítását.

NE KÖZLEKEDJ FEHÉR BOT NÉLKÜL!

A VAKVEZETŐ KUTYAVAL KÖZLEKEDŐK SZAKCSOPORTJANAK HIRADÓJA

HUBAY BERTALAN

Tudósítás a taggyűlésről

Október harmadikán már a reggeli órákban gyülekeztek a csepeli Vakvezető Kutyaképző Iskola kertjében mindazon sorstársaink, akik szakcsoportunk tagjai, és részt tudtak venni taggyűlésünkön. Sokan jöttek vidékről, távoli falvakból, városokból családtagjuk, vagy kutyájuk vezetésével. Az itt tanult kutyák örömmel tették meg az autóbussz és az iskola közti utat, hiszen régi ismerősök-ként szagolhatták a járdákat, fákat, kerítéseket. Az iskolában olyanokkal is találkozhattak, „akikkel” együtt tanultak.

Taggyűlésünkön a szakcsoport tagjain kívül a szövetség részéről Daru Gerőné osztályvezető-helyettes és Gerdelics Ferenc főelőadó; Zaharovich Mihály, az iskola vezetője és vendégünk Cseppentő Lajos, a nagyváradi Vakok Szövetségének elnöke is részt vett.

A vezetőség és az iskola beszámolójából részletes ismertetést kaptak az egész évi munkáról. Kialakult az a kép, hogy mind a szakcsoport, mind az iskola jó munkát végzett, amit bizonyítanak az eddig kiadott kiképzett kutyák. Tíz kutya talált gazdára, ez

a szám ebben az évben a terveknek megfelelően tizenhatra fog nőni. Csoportunk létszáma örvendetesen növekedett: százhusz fő. Ezt nagyban elősegítette a sajtó, a Rádió és a Televízió, elsősorban a V. V., melyben állandó rovatunk van. Szervezés alatt áll a megyei megbízottaink rendszere, akikről várjuk a helyes propagandát és tagjaink segítségét hazánk legtávolabbi falujában is. A már mintegy tíz kijelölt megbízottunk eddig is eredményes munkát végzett.

Aránylag szűkös gazdasági helyzetünk mellett komoly segítséget kaptunk a különböző társadalmi szervezetektől, és erre a jövőben is számíthatunk. Szakcsoportunk anyagi támogatást is kapott az év folyamán, leginkább szocialista brigádoktól. Ez tette lehetővé, hogy egy vak segédoktatót tudott alkalmazni szakcsoportunk az iskolában. Tagjainkkal a kapcsolatot leginkább telefon és levél útján tartjuk, kiterjedt levelezésünkhöz és adminisztratív munkáinkhoz is tudunk látó segítséget alkalmazni. Együttműködésünk a szövetséggel, az iskolával és a különböző hivatalos szervekkel jó. Külföldi kapcsolataink

kat egyre szélesebbre terjesztjük ki. Finn, szovjet és jelenleg román sorstársak érdeklődnek iskolánk iránt.

Szeptemberben „A vakvezető kutya a közlekedésben” címmel magas szintű anket zajlott le iskolánkban. Itt a belügyminisztérium, a közlekedés csúcsszervei vezetőinek bevonásával egy olyan országos mozgalom indult el, melynek segítségével legfontosabb problémáink megoldását biztosítottnak látjuk. Ezek fontosságára mutattak rá taggyűlésünk hozzászólói is. A legfontosabb rendezendő kérdések voltak: a menetrend szerint közlekedő járatokon a fel- és leszállás rendje; a hely megjelölése; az ingyenes közlekedés; a nyilvános helyeken, éttermekben, bevásárló területeken, rendelő intézetekben való tartózkodás; a vakvezető kutyának igazolvánnyal való ellátása és a különböző kiváltságok rendezése. Mindezeknek megoldása szerepel a szakcsoport jövő évi munkaprogramjában is. A kutyával való biztonságosabb és könnyebb közlekedést van hivatva előmozdítani az a javaslat, melynek értelmében az összeszoktatás két hete alatt hivatásos mozgástréner oktassa a helyes tájékozódást, közlekedést, bothasznalatot.

Saját és külföldi tapasztalatok alapján kialakult a kutya—gazda páros helyes megválasztása, valamint az összeszoktatás rendszere. Örömmel vettük tudomásul, hogy ma már olyanok is kérnek vakvezető kutyát, akik néhány évvel ezelőtt még nem is gondoltak ilyen segítségre. Nehéz

A képzőművészet és a vakok kapcsolatáról

Barna Zoltán lapszerkesztő igényes, gondolatokat ébresztő, humánusától és ötletességtől áthatott cikkére — mely a V. V. 1981-es külökiadásában jelent meg — válaszolva magam is fölvetném a témával kapcsolatos gondolataimat.

Közeledés

feladat elé állítja a fentebb említett három szervezet az igénylők jogosságának elbírálása és besorolása. Ma már több, mint hároméves igény van birtokunkban, ami azt jelenti, hogy van olyan, akinek — a mai kapacitást véve alapul — több évet is kell várnia a kutyára. A számos hozzászólásból világossá vált, milyen sokrétűek problémáink: a kutya etetése, az előforduló betegségek, a békés egymás mellett élés a macskákkal és egyéb háziállatokkal, a szőrhullás, mind felszínre kerültek és jó részt megnyugtató választ kaptak. A két és félórás, jó légkörben lefolytatott taggyűlés végén a tagság egyhangúlag fogadta el a beszámolót, a hozzászólásokat és a kapott válaszokat, a vezetőség munkáját elismerve bizalmát nyilvánította ki, úgy határozta, hogy mindenben a vakok érdekeit képviselve folytassák munkájukat a megkezdett úton.

A vezetőség nevében e cikk szerzője, a szakcsoport elnöke mondott köszönetet a megjelenteknek és biztosította őket, hogy mindenben a vakok érdekeit figyelembe véve fognak dolgozni a továbbiakban is. Egy cél lebeg szemük előtt, hogy minél több és jobban kiképzett vakvezető kutyát tudjanak sorstársaink rendelkezésére bocsátani.

A képzőművészeti alkotások vakok számára történő hozzáférhetősége több mint igény. Rése lehetne ez a sorsa miatt amúgy is befordultságra kényszerült ember világához kapcsolódó önkiteljesedésének. Sajnos, mint cél teljes mivoltában elérhetetlen, ám megközelítése ésszerű lépések megtételével lehetséges, főként, ha ezen az úton a gyakorlatban is elindulhatnánk.

A többszám jelen esetben a vakok és látók közös összefogásával megjelölt tetteket jelöli, mert vallom, hogy vakok számára érzékelhető valóságot csak látók képesek közvetíteni, viszont sok zsákutcát kerül el az ilyen irányú jószándék, ha a segítségnyújtás a vakok szempontjainak folyamatos megismétlése, kontrollálása mellett megy végbe.

Régóta foglalkoztatott a kérdés, tehát tapasztalataim is vannak a képzőművészeti alkotások vakok számára elérhető műélvezeti értékről. Tapasztalatom szerint a bonyolultabb figurális kompozíciók, kiváltképp, ha azok viszonylag kis ábrázolási térre vannak sűrítve, vakok számára nem élvezhetők. Ugyanígy nemlátó ember egy adott szobrot megtapogatva sem annyira a szobor eredeti kifejező mivoltát képes felfogni, mint csak annak figurális megjelenését, tehát — nézetem szerint — arckifejezést, mozdulatban megjelenített érzelmet, rezzenetnyi indulatot kézzel felfogni lehetetlen.

Anélkül, hogy részletezném az okfejtést, hozzáteszem máris, ma lehetetlen, mert előzmény nélküli. Viszont, ha már a vak gyermekek általános iskolai oktatása során súlyt fektetnénk az érzékelési kultúra képzőművészeti célzatú kifejlesztésére is, minden bizonnyal örvedetesebb eredmények születnének.

Gyakorlati alapon levezetve a kér-

dést: kell, hogy kialakuljon a vakok tárgyszerű fogalma olyan dolgokról, mint például az emberi test. A saját testét ismeri mindenki, mondható erre, ám a saját testünk kifejezési eszközként aligha ismerhető meg, még céltudatos odafigyelés mellett sem. A különböző mozdulatok és az ezekhez tapadó érzelmi motívumok csak is felépített sorrendben taníthatók meg. Egy látó gyermek úgyszólván már látáskultúrájának első pillanatában az egész világra rácsodálkozhat. Látását irányítják és vonzák a tárgyak, a színek. Vak gyermekek ezzel szemben néha még nagykorúságukig sem ismerkedhetnek meg olyan figurális élményekkel, mint egy mezítelen női vagy férfi szobor (akt), olyan idomokkal, mint a gömbölydedség, a vékonyság, a hajlotság, vagy a sajátosan (művészileg) elrendezett tárgyak egymáshoz viszonyulása stb.

Ahhoz tehát, hogy a képzőművészeti alkotások nem is jelentéktelen tartománya számunkra is elérhető közelségbe kerüljön, s legalább róluk alkotott fogalmaink világosabbakká váljanak, elengedhetetlen lenne a képzőművészeti alkotás elemeinek megismertetése makettekkel, makett kompozíciókkal, ezek elemeit külön is bemutató (metszetekkel) plasztikai részletekkel, tehát a megtapinthatóságot elősegítő, kifejezetten oktató céllal készített segédeszközöket, amelyek fogalmi gazdagodásunkat szolgálhatnák.

Épületek élethű másolatai, városrészek térképlenyomatai, városrészlet a benne elhelyezkedő képzőművészeti alkotással együtt fóliára domborítva, vagy szétszedhető szerkezetben bemutatva, ezek mind — még nagyobb anyagi áldozatok árán is — nélkülözhetetlenek. S jó volna ez azért is, mivel számos műalkotás nemcsak, hogy megtapintathatlan a maga mivoltában, hanem azért is, mivel soknak a maga eredetiségében való megtapintathatósága nem is okozna igazi élményt, pl. a műalkotás érdekessége, nehezen körüljárhatósága, méretei.

*** Régi téli népszokások ***

A korbácsolás

A régi téli népszokások egyike a korbácsolás, melyre december 28-án, Aprószentek napján kerül sor. A korbácsolás is érdekes ismeretanyagot rögzít.

A Vas megyében gyűjtött, eredeti korbácsolási szövegek igen gyakran, sok mindenben hasonlítanak egymásra. Különböznek viszont abban, hogy az adatközlő más életkorú és más helységbeli.

A képzőművészet és a vakok kapcsolatáról, folytatás.

Ha így fognánk föl a kérdést és nemcsak mi, hanem az illetékes szervek és a pártfogást nyújtani kívánó más közületek is, akkor a képzőművészeti alkotások idővel jóval közelebb kerülnének hozzánk nemlátókhoz is, mint amilyen nagy távolságban tőlünk jelenleg vannak.

És ne feldekezzünk meg még arról sem, hogyha ilyen képzőművészeti modellkészítés lehetővé válna, az nem volna lebecsülendő nemzetközi mércével mérve sem, tovább gondolva a dolgot, hasznát vennék a látók is. Mert legtöbb olyan megoldás, amit rokkantaknak, köztük így a nemlátóknak megsegítésére készítenek el, valójában igen jól hasznosul a látók, az egészségesek érdekében is.

Szép Zoltán

*

Szerkesztői megjegyzés:

A fentiekkel kapcsolatban lehet-e nagyobb öröme a szerkesztőnek, mint arra az írásra visszautalni, amely múlt havi számunkban jelent meg, és az esztergomi Keresztyén Múzeumban megrendezett kiállítással foglalkozott.

A korbácsolási szövegek is elénk tárják a magyar nyelvhasználat sokszínűségét.

Aprószentek-napi néphagyomány a korbácsolás, azon két éven aluli fiúgyermek emléknapija, akiket Heródes megöletett, hogy közöttük a Messiást is elpusztítsa.

Ezen a napon a gyerekek fűzavesszőből font korbáccsal járták a házakat. A házbelieket jelképesen megverték, mondván, hogy frissek legyenek, de kelésesek ne legyenek az új esztendőben.

Valószínű, hogy a korbácsolás a régebbi, pogány szokásokból maradt ránk, mert a rontást, a betegséget igyekeztek elűzni vele.

Alsóújlak: (Vas m.)

Korbácsolni azokhoz a házakhoz szoktak menni, ahol lucáztak is. A fiatalok főként oda mentek korbácsolni, ahol lányok is voltak.

— Friss legyen, egészséges legyen az új esztendőben!

— Ha vízért küldik, borért menjen! Friss legyen, egészséges legyen az új esztendőben! Ha kertalu küldik, uccáru menjen! Ha uccáru küldik kertalu menjen! Friss legyen, egészséges legyen az új esztendőben! Ha borért küldik, vízért menjen! Ha vízért küldik, borért menjen! Friss legyen, egészséges legyen az új esztendőben!

Ikervár: (Vas m.)

Korbácsoláshoz nyóc szál vesszőből egy jó korbácsot csinátunk, aztán elindultunk korán, hogy még a lányokat az ágyba találjuk. Amikor odaértünk egy lányos házhoz, ketten szoktunk bemenni. Osztán előhúztuk a nadrágszárból a korbácsot. Megfogtuk a lányokat, aztán ütögettük őket korbáccsal. Osztán ezt a mondókát mondtuk:

— Friss légy, egészséges légy! Jó szófogadó légy! Keléses ne légy az új esztendőbe! Ha vízér küldnek, borért menny! Ha borér künnnek, vízért menny! Ha kertalu künnnek, uccáru menny! Ha uccáru künnnek, kertalu menny! Friss légy, jó légy, egészséges az új esztendőbe!

A kisebb lányok el is rítették magukat.

Csákánydoroszló: (Vas m.)

A korbácsolást ezen a vidéken suprálásnak nevezték. A suprálás előtt pár nappal, fűzfaágakból fontak a fiúk maguknak egy-egy suprát. A suprálok kora reggel indultak el. A supráló — ha beengedték — a ház népét a suprával egy kicsit megveri. Akit megsupráltak, elkerüli a betegség. A supráló mindenkinek elmondja versét, miközben ütögeti:

— Egészségére, üdvösségére! Viselje meg az új esztendőt! Keléses ne legyen, beteges ne legyen! Friss legyen! Ha borért küldik, vízért menjen, ha vízért küldik, borért menjen! Friss legyen!

Végül a házigazdát suprálja meg. A suprálót aprópénzzel szokták jutalmazni. Utána a supráló elköszönt és ment a másik házhoz.

Rábagyarmat (Vas m.):

A gyerekek — december 28-án — elmennek a házakhoz suprálni. Minden jót kívánnak az embereknek, ami így hangzott:

— Bort, búzát, békességet! Léleknek üdvösséget! Száz forintot az erszénybe; Krajcár héjja se legyen! Beteges ne legyen! Kelises ne legyen! Sok pénze legyen ebben az új esztendőben!

Perenye (Vas m.):

— Kelises ne légy az új esztendőben! Friss, egészséges légy az új esztendőben! Ha lenek künnnek, főnek menny, ha főnek künnnek, lenek menny! Ha vízér künnnek, borér menny, ha borér künnnek, vízér menny! Friss, egészséges légy az új esztendőbe!

Dr. Domonkos J.

VAK KÖLTŐK VERSEI

SEMSEYNÉ LEGEZA ILONA

Beszélgetés

Üdv, uram, szolgám és welsz-ebem!
— számadadni kellene: mit tettél,
s mit tettem veled
nem szólítok, faggatok más személyt, egyént,
csak magam félfelét kérdezem:
harminc esztendőm mire ment veled?
— tudod te is, hogy ketten voltunk;
— egymás előtt még nem kussoltunk;
én az ÉN-nel, — te a NEM-mel fent
fegyverrel álltunk az omlott partra,
hogy egyikünk a másikat a vízben hagyja

sehogyse ment a nyúzás, (ön)gyilkolás,
dumába fullott a bajvívás,
mert másban leltük a baj okát
és végül csülköt, bokát daráltunk,
hetyegve, petyegve

hagytuk a szemetesre meg a kenyeresre
ami kihullott belőlünk, — bennünk már lejárt

és ettől múlt időnk talán
nem maradt oly meddő
hogy egymást most megfedő
dolgokkal szembeköpjük

búzám — mégis —
éretlen mért arattam?
— legelőim beszántattam,
barmok bégnek, bögnék bennem,
sajtjaim savóban áznak-mállnak,
és összeállnak tudómmal lépek

bög vesék

diliház talán már oltárszarvam,
létezni másként nem akartam,
éltem a Nem-mel, — kenddel,
minden ellen,
és ezért szerrel lilul rám,
foltokban ég az ég

van-e még idegfék, mi rám találna?
— kovával el lettem látva,
s e víg szöveg majd magyarázza:

Itt huny egy tót,
kinek a fót,
— nem alján —
szívén ragadt,
és ettől elapadt.

SZONDA KLÁRA

Összetört élet

(Riportnovella)

Hogy ez az írás mennyiben riport és mennyiben novella? Magam sem tudom... Ennek a kérdésnek az eldöntését a kedves olvasóra bízom. Hadd törje a fejét, mert ma ugyanis az a divat, hogy az írók az olvasó fantáziájára bízzák annak kitalását, hogy vajon mit is akart mondani az író? Nem beszélve a modern költőkről, akik már valóságos rébuszokban írják verseiket... Egészen halkán suttogva kérdezem, vajon ők értik, amit leírnak?

Még csak annyit, hogy ez az írás azért riport, mert a „riportalanyt” már másfél éve ismerem. Ennyi idő pedig elég volt arra, hogy megismer-

jem az egész életét. Novellának meg azért novella, mert a nevet megváltoztattam és az illető még csak nem is sejti, milyen merényletet követtem el ellene — megírtam az életét.

És miért éppen az övét a többi száztíz lakótárs közül, akikkel összerázott a sors? Hát...

Tudom is én! Majd egyszer talán a többiekre is sor kerül.

GYERMEKKOR

Az életet az ember gyermekkorával kezdi. Ez a korszak aztán, minél távolabb kerülünk tőle időben, annál szebbé, csillogóbbá válik és végül, az emlékek prizmáján keresztül valóságos aranycsillogást kap.

Ilyen kedvesen-fényesen látja a gyermekkorát A. Bernát bácsi is, mikor a mai örök fekete-ségből visszatekint rá.

— Bizony, istentelen rossz kölyök voltam — meséli nevetve. — Szegény anyám, legalább hat-szor megvert naponta. Ha véletlenül egy nap nem kaptam ki tőle, már tudtam mi bajom van. Borzasztó sok disznóságot csináltam. Egyszer, még öt éves koromban, eladtam a húgomat kiskutyáért a katolikus pap húgának. Az úgy volt, hogy a papkisasszony — vénlány lévén — nagyon szerette a gyerekeket, így a húgomat is, meg engem is. Volt nekik egy szép kis kölyök-kutyájuk, amit én nagyon kívántam magamnak. A kisasszony ezt tudta és egyszer viccből azt mondta, ha a kis Erzsit neki adom, ő nekem adja a kiskutyáját. Na, borzasztóan megörültem. Másnap kézen fogtam Erzsikét, kivettem a hátsó kerítésen, átmásztam utána és a kertek alatt elveztettem a paplakba. Márta kisasszony nagyon megörült, nekem adta a kutyát, de még egy zacskó cukrot is. A kisasszony örült Erzsikének, én a kutyának. Csak a húgom pityergett, mikor eljöttem a kutyával, őt meg otthagytam. Hallottam még, amint a kisasszony csitítgatja: „Ne sírj aranyom, estére hazaviszlek.” Bántam is én. Vittem haza a kutyát és egész nap azzal játszottam. Anyámék kérdezték, hol szereztem, de én úgy tettem, mintha nem hallanám. Később édesanyám kereste Erzsit. Tőlem is kérdezte, merre van. Azt feleltem, elvitték keresztanyámék, ott játszik... Ebbe belenyugodott, mert ez máskor is megtörtént, hogy reggel elvittem és keresztanyámnál maradt. Na, este kitört a botrány. Mert jött ám a kisasszony és kézen vezette a húgomat. Aja! Erzsi odaszaladt és ő is kezdett játszani a kutyával. Odasúgtam neki: „Mi a fenének jöttél haza?” Édesanyám a papkisasszonnyal beszélgetett, aztán a kisasszony felvette a kutyát és hazavitte. Amikor elment, édesanyám nagyon megvert, nagyanyám meg azt mondta, hogy biztos az akasztófán végzem...

Bernát bácsi nevet hosszan, jóízűen, majd rágyújt egy cigarettára és tovább meséli:

— Egyszer meg, már tizennégy éves lehettem, „világgá” mentünk három cimborámmal — Szabó Jancsival, Tóth Pistával meg Kun Lacival. Loptunk otthon kenyeret, szalonnát meg hagymát, beraktuk az egészet egy tarisznyába. Én vittem, mert én voltam a legerősebb. Hajnalban indultunk és fél óra múlva a Tisza-parton vol-

tunk. Kerestünk a füzesben egy jó helyet, ott megreggeliztünk, mert már rettentő éhesek voltunk. Azután arról beszélgettünk, milyen jó lenne kincset találni valamelyik vén fűz, vagy tölgy odvában. A Kun gyerek némi nézelődés után meg is látott egy odvas tölgyfát, nos fel is mászott rá és kezdett benne kincs után kotorászni. Hát, kincset azt nem talált, de talált egy vad-darazsfészket... Na, szűzanyám, hogy ott mi lett! A darazsak kirajzottak, aztán nekiestek a fejünknek. Mi ijedten kezdtünk szaladni, de nem ám világgá, hanem hazafelé... De ordítva! A darazsak egész a falu szélíig kergettek bennünket... Hozzánk szaladtunk be, mert a mi házunk a főutca elején volt, a többiek fentebb laktak. Ordítva, egymás hegyén, hátán buktunk be a kapun, mert akkor már iszonyúan fájtak a csípések... Pedig a hazafelé utat, ami kifelé fél óra volt, megtettük negyedóra alatt! Szegény édesanyámék ész nélkül szaladtak ki, mert erre a fertelmes ordítózásra legalábbis a tatárok jöttét sejtették... Borzalmasan néztünk ki, de leginkább a szegény Kun gyerek, mert ő kapta a legtöbb csípést, mivel neki még le kellett mászni a fáról és az alatt is kapott eleget. Édesanyám mindnyájunkat átvitt az öreg doktorhoz. Ott aztán megkaptuk a magunkét! Adott injekciót meg valami kenőcsöt, de nem ért az már semmit, mert a fejünk akkorára megdagadt, olyanra, mint egy dinnye... Napokig nem láttam, mert a szemem bedagadt. Akkor nem kaptam ki, hanem, amikor helyrejöttem, megvert édesanyám az ellopott és elvesztett tarisznya miat. Akkor ősszel beirattak polgáriba. Ott sem lettem sokkal jobb, bár tanulni szerettem, csak írni nem. Pedig szép írásom volt, a húgomnak is. Majdnem egyezett az enyémmel. Erre rá is fizetett szegény feje, mert ha nekem sürgős focizni való kedvem akadt, vele irattam meg a leckét. De még azt is megparancsoltam neki, hogy szépen írjon ám!

Bernát bácsi maga elé mélézik, majd újabb cigarettára gyújt: — Két év múlva meghalt édesanyám tifuszban, ami akkor nagy járvány volt. Rá egy évre, pontosan az édesanyám halála évfordulóján, meghalt a nagyanyám is. Ő a búza rostálása közben csak eldőlt és vége volt... Asszonyon kívül maradt a ház. Édesapámnak meg

kellett nősülnie, mert mit tehetett? Elég jó aszszonyt kapott. Nekem soha, semmi bajom nem volt a mostohámmal. Én temettem el, de addig még hátra volt néhány esztendő... de mi-lyen esztendők...

II.

IFJÚSÁG

Azokban az esztendőkben, melyekben Bernát bácsi ifjúvá serdült, már ismét közel volt a világ az újabb robbanáshoz, ami után hat esztendeig égett az esztelenül gyújtott tűz...

Abban az időben már távolról zengett az ég és néha villámlott is, de az emberek reménykedtek, hogy talán mégsem lesz ebből zivatar és csak szárazvillámokat látnak...

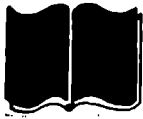
Sajnos, nem így lett... A vérzivatar mégis ki-tört és megindult a szörnyű „húsmalom”, mely egymás után nyelte el és darálta, darálta az emberek millióit hat szörnyű esztendőn keresztül. Aki ebbe a malomba belezuhant, az vagy az életével, vagy az egészségével fizetett néhány szadista örült hatalomvágyáért! Csak kevesen úszták meg ép bőrrel ezt a pokoli időszakot.

Bernát bácsi is megkapta a behívóját és elment ő is a háborúba. Akkor már félig-meddig vőlegény volt a jóképű, szálás, barna legény. Furcsa, kegyetlen játéka a sorsnak, hogy amíg ő a fronton naponta szembenézett a halállal és életben maradt, addig a menyaszony itthon, az akkor még békés hátszországban, meghalt tüdőgyulladásban...

— Akkor én már tűzserész őrmester voltam — meséli Bernát bácsi — és azt a halálhírt a Brianszkij-erdő mellett kaptam meg. A csapás borzasztó volt, mert nagyon szerettük egymást. Akkor egy darabig minden veszélyes vállalkozásban benne voltam... Aknaszedés, meg hasonlók nem estek meg nálam nélkül a körzetben. Egyszer odajön hozzám a géhás őrmester: „Hal-lod-e Bercikém! El kellene menni a hadtáphoz vételezni, de én nem érek most rá. Elmennél helyettem?” — „Aha, nem érsz rá?” — „Nem, a fene megesz téged!” — „Nem mégy, mert félsz keresztülmenni az erdőn!” — „Marha! Csak-ugyan nem érek rá! Na, mész, vagy nem?” —

„Megyek. Öt liter rum!” — „Hát egy frász nem kéne?” — „Nem erőszak. Na viszontlására!” — „Ne marhászkodj, megkapod.” — „Az más. Akkor szólok a fiúknak. De előre add!” — „Majd, ha megjöttetek.” — „Akkor jó, maradunk. Nem megyünk sehova!” Addig egyezkedtünk, míg csak megadta előre!

Kiválasztottam öt embert, meg a sofórt. Ezek között volt három srác. Hát én még az életben olyan lókötőket nem láttam! Ellopták volna azok még az isten fejről is a kalapot. Mondom, loptak, mint a szarkák, de sohasem maguknak, hanem csak a szakasznak. Ezért aztán nem lehetett rájuk haragudni. Pedig annyi izgalmat szereztek nekem a disznóságokkal, hogy néha égnek állt a hajam! Nem győztem őket kimosni a tisztetek előtt... Egyszer onnan loptak el öt libát, ahol az ezredesünk volt elszállásolva. Na lett hadd-el hadd! Jött másnap reggel az ezredes a szállásunkra, mint a veszett: „Gazemberek! Hol vannak a libák? Ezt a szégyent! Ki lopta el? Kikötetem az egész bandát, ha estére nem lesznek meg a libák!” Én nézem a három pestit, kérdeztem is őket, de azok csak a vállukat rángatták: „Már mindent csak mi csinálunk, más nem lehetett?” A kikötésből mégsem lett semmi, mert szerencsére továbbvonulási parancsot kaptunk és a mi szakaszunk lett az elővéd. Na megyünk. Megyek a szakasz mellett és egyszer csak látom, hogy a három pesti hiányzik. A szentség! Hová lettek ezek? Nyomban kiütött rajtam a veríték... Ha előkerülnek, agyon verem őket! Nahát, ahogy ott füstölgök magamban, egyszer csak megrántja karomat a főhadnagyom: „Őrmester! Oda-nézzen! Mi az ott? Mit csinálnak azok a disznók?” Hát... Nem vagyok ijedős természet, de akkor egy pillanatra égnek állt a hajam... Mert az én három jómadaram fenn ült az egyik trénszekér tetején és vigyorogva kopasztotta a lopt libákat... A főhadnaggal bevártuk őket. A főhadnagy ordított: „Mit csináltok gazemberek?” A legközelebb ülő jelentette: „Főhadnagy úrnak jelentem alázatosan, libát kopasztunk. Jó vacsora lesz estére!” A főhadnagy nézett, mint a vasvilla, de aztán elnevette magát: „Gazemberek! Szerencsétek, hogy az ezredes úr nem jött rá, mert akkor most nem vigyorognátok itt!” — „Főhadnagy úrnak alázatosan jelentem, lop-

ni tudni kell.” A fickó röhögött és szélnek eresztette a markából a libatollat, az meg szállt, szállt, mint a fehér hópehely . . . Akkor este valóban jó libapaprikást vacsorázott krumplival az egész szakasz. A főhadnagy persze velünk evett. Rendes ember volt, nem csinált ügyet semmiből.

Bernát bácsi nevet jóízűen és folytatja:

— Hát ezt a három fickót is beosztottam a felvételezők közé. Felszereltük a teherautót. Elöl egy géppuska, hátul egy másik, aztán fel a kocsira és gyerünk! A sofőrünk nagyszerűen vezetett, de csak akkor, ha előbb berántott fél liter rumot. A terep nagyon veszélyes volt, mert a Brianszkij-erdő tele volt partizánnal. Az út mellett annyi volt a kilótt teherautó, hogy megszámolni se lehetett. Na, a mi sofőrünk bekapta a maga rumadagját, aztán az autó megindult, mint a fergeteg. A madár sem ért utól bennünket. Megtettük a hetven kilométeres utat háromnegyed óra alatt. Megérkeztünk ép bőrrel. Lejelentkeztem a géhás főhadnagnál, átadtam a vételező listát. Bementünk a raktárba, átvettük az árut, a fiúk kezdtek rakodni. A tiszt meg én, kiültünk a raktár elé egy asztalhoz a listát egyeztetni. A főhadnagy háttal ült az ajtónak — szerencsére! Mert egyszer látom ám, hogy a fiúk soványan mennek be a raktárba, kövéren jönnek vissza. Kiütött rajtam a hideg verejték . . . A keservit! Ezek lopnak. Ha a főhadnagy hátránéz . . .? És hol a raktáros? Alig vártam a rakodás végét. De a java még hátra volt, mert a főhadnagy még átnézte a rakteret. Hát nekem még életemben olyan melegem nem volt! Pedig egy tű nem sok, de annyi fölösleget nem találtunk a kocsin. Nem értettem, csak néztem a fiúkra vasvilla szemmel, ők meg nyugodtan pléhpofával. Végre elindultunk. A kisváros eléggé kihalt volt. A harmadik utcasarkon befordultunk, megálltunk. Afiúk le a kocsiról. Kezdték átrendezni a szállítmányt . . . A pótkerékből előkerült tíz rúd szalámi, egy halom konzerv, az ülés alól a sok rum, pálinka . . . Legalább tizenöt liter. Az állam leesett a meglepetéstől, de csak annyit tudtam mondani: „Disznók! Ezért kötél járna!” De azok csak röhögtek. Persze, ittunk egy sort, aztán indíts vissza a századhoz! Még talán hamarabb visszaértünk, mint az odamenet tartott.

Bernát bácsi abbahagyja a mesélést és nagyon hallgat. Várok egy kicsit, de mert nem szólal meg, csendesen biztatom, mondja tovább. De ő csak a fejét rázza: „Majd máskor!”

És aztán, mikor pár hét múlva újra volt kedve beszélni, már nem a vidámabb részét mesélte el életének, mert a vidám, eleven élet hamarosan belezuhant egy nagy, fekete szakadékba, melyből kivezető út nem volt soha többé . . .

Mert néhány héttel a nevezetes vételezés után parancsot kaptak egy közeli faluba vezető út aknátlánítására. A szakaszból hat ember ment teljesíteni a parancsot. — A. Bernát őrmester vezette őket.

Eleinte rendben ment minden, mert roppant óvatosak voltak. A nyolcadik akna alig árult el valamit a jelenlétéről, csak a talaj volt körülötte lazább, mint egyebütt. A tizedes vette észre és intett a többieknek, álljanak meg. Az őrmester rászólt: — „Várj, majd én!”

Letérdelt a laza földtányér mellé és óvatosan kezdte kikaparni az aknát. A széle felől haladt befelé. Egyszerre vasat ért a keze. Az akna széle volt. Még lassabban, óvatosan matattott. Fejével intett a többieknek — menjenek félre, hasaljanak le.

A földet már kiszedte a gödörből és előbukkant a gyújtószerkezet, melynek eddig csak a hegye állt ki — alig észrevehetően — az út porából. Az óvatosan mozgó kéz megtapintotta a szerkezetet és már tudta, mit kell tennie, hiszen nagy gyakorlata volt benne. És mégis . . .

A következő pillanatban rettenetes dörrenés, láng, füst, porfelhő, aztán csend, nagy-nagy halálos csend . . .

És ez a borzasztó csend ölelte körül A. Bernát őrmestert teljes három hónapig, mert hiába tért eszméltre egy hét múlva az egyik tábori kórházban, nem hallott a körülötte zajló élet hangjaiból semmit. Süket, fekete éjszaka vette körül, mert a robbanás következtében látását is elvesztette. A hallását visszanyerte, de látni nem látta már többé a Napot, csak a sugarai forróságát érezhette . . .

Az egykor daliás, erős, jóképű parasztlegényből megcsonkított, összetört roncs lett huszonhárom éves korában.

ALKONYAT FELÉ

Az eztán következett évekről Bernát bácsi már nem szeret beszélni. De ez érthető is. A sebesülése utáni évek minden napja egy-egy keserű szúrás a lelkén, mert annyira felgyógyult ugyan — jönni, menni — tudott, de munkaképes sosem lett, mert a kezei is megcsonkultak. A magas, szálfatermetű legénynek még így is akadt társa az életben, aki hűséges megértéssel, őszinte szeretettel állt mellette egy negyedszázadon át. Az ő emléke a legkedvesebb, de a legfájóbb is Bernát bácsinak abban az örök, fekete éjszakában, mely már harminchét esztendeje körülveszi. Lassan formálja a szavakat: — Ha azt mondom, nagyon jó asszony volt, az kevés, Nagyon megértettük egymást, legfeljebb a két gyerek miatt kaptunk össze néha, mert ő azt mondta, hogy én mindent megengedek nekik. Hát ez igaz is volt félig-meddig, mert a kisebbik fiú nagyon hízelgő természetű volt és rávett minden marhaságra. Mikor a tisztiskolába beadtuk, szegény feleségem majdnem beteg lett, mert ő nem akar-

ta. Megérezte a bajt...? Nem tudom. Amikor a fiút egy gyakorlaton baleset érte és meghalt, szegény asszonynak hetekig nem lehetett a szavát venni. Három év múlva aztán őt is elvitte a szíve. A huszonöt év alatt ez volt az egyetlen fájdalom, amit nekem okozott... de ezzel aztán be is tetézte. Ha kimegyek otthon a temetőbe, egyszerre hat sírra vihetek virágot... Ott vannak egymás mellett sorban a nagyszüleim, a szüleim, a fiam, a feleségem... Pedig én azt szerettem volna, ha ők gondozták volna az én síromat — az asszony, meg a két gyerek... De hát én maradtam hátra. Csak tudnám, hogy minek...?

Lecsüggeszti a fejét és keserűen összeszorított szájjal magába roskad...

Hallgatunk. Mert ugyan mit is mondhatna az ember? Vigasztalni, hogyan? Ilyen esetben a szavak csak üresen, sután bukdácsolnak... Az az ember, akit ilyen csúnyán összetört az élet, a vigasztaló szavakkal mit sem ér. Mit adhatnak neki vissza abból, amit elvett tőle az élet? Semmit! Csak még jobban felsebzik a lelkét!

Jelige: „Fekete szivárvány”

zene

BARNA ZOLTÁN

Emléktábla a Szemlőhegy utcában

Folyóiratunk előző számában gyors hírben számoltunk be az Ungár Imre Kossuth-díjas zongoraművész emlékéért idéző tábla leleplezéséről. A Rádió Új Zenei Újság című műsorához Juhász Éva részletes tudósítást küldött az eseményről. Az alábbiakban szívesen adunk helyt az emlékező soroknak.

Őszi délelőttön a művész hozzátartozói, régi ismerősei várokoztak a nagyon forgalmas útszakasz mellett levő ház előtt a II. kerületi Szemlőhegy utcában. Majd egy mikrobuszból egymást segítve kiszállt egy kis csoport. Minden korosztályt felölelt. Azok voltak, akik nem látták a verőfényt, a fák tarka leveleit, az avatandó emléktáblát, a virágokat, egyál-

talán semmit. Jövetelükkor mintha csökkent volna a napfény. Vagy csak én képzelődtem. Az avatási ünnepség Solymos Péternek, a Zeneművészeti Főiskola tanárának emlékező szavával vette kezdetét.

— A Zeneművészeti Főiskola rektora és tanári kara nevében tisztelgek Ungár Imre emléke előtt. Múltak az évek, de elevenen él bennünk az idő, amikor közöttünk volt, amikor művészete, embersége részesei, megajándékoztak jai lehetünk. A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége emléktáblával jelölte meg a házat, amelyben Ungár Imre élt és dolgozott. Amikor most ebből az alkalomból itt összegyűltünk, szeretném felidézni néhány vele kapcsola-

tos emlékeimet. 1932-ben, a bécsi Zeneakadémián tanultam, amikor az akkor lezajlott varsói Chopin-versenyéről visszatért kollegáim lelkesedéssel és csodálattal beszéltek Ungár Imre játékaról, aki másodmagával a verseny győztese lett. Köztudott dolog, hogy a Chopin-verseny a mai napig a legrangosabb, egyben a legnagyobb igényeket is támasztó nemzetközi zenei vetélkedő, és Ungár sikerének értékét, jelentőségét az is mutatja, hogy hozzá hasonló eredményt az azóta eltelt idestova 50 év alatt nem ért el magyar művész.

Amikor az elmúlt év őszén a Chopin-verseny bírálóbizottságának tagja voltam, jóleső érzéssel tapasztaltam, hogy Ungár Imre játéka emléke a mai napig elevenen élt azokban, akik akkor hallották. Elmondták, hogy sikerének egyik titka az volt, hogy a versenyek túlfutott légkörétől nem érintve, teljesen a zenében élt, játéka látomásos poézisé-

vel ragadta el hallgatóit. Feledhetetlen emlékként él bennem is számos Ungár-koncert. Kevés művészt ismerem, akinek játéka olyan mélységekre világított rá, aki Bach, Beethoven, Chopin, de Bartók és Kodály világát is annyira magáénak mondhatta. A művekkel való teljes azonosulás, a bennük lévő humánus mély átélését és közvetítését tette lehetővé számára. Persze csak azért, hogy ő maga is mélyen humánus és etikus ember volt. Önmagával szigorú, másokért a lelkét kitevő. Ezek a mások elsősorban a tanítványai voltak. A háborút követő években sajnálatos

módon ritkábban jelent meg a hangversenydobogón, de művészete a főiskola tantermeinek négy fala közt, növendékei körében is töretlenül élt tovább, és hajtott az ő lelkükben el nem hervadó virágot. Ungár-növendékekkel való találkozásaim mindig újra meggyőznek arról, hogy mennyire él bennük az örökség, amelyet mesterüktől kaptak. Bennük él és általuk öröklődik tovább az utánuk jövő nemzedékben.

Hanglemefelvétel Ungár Imre művészetéről alig maradt ránk. De a költő szava „ifjú szívekben élek”, az ő esetében is valóság, és hiszem, hogy

a továbbélésnek ez a legszebb biztosítéka.

— Ezt követően Dr. Bódi István, a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének főtájkára mondott rövid beszédet, majd egy kb. 10 fős, vakokból álló kórus énekelt két dalt. Hangjukat elnyelte az utca zaja. Az emléktábla mellett ekkor már ott díszelgett az örökzöld kis koszorú és néhány szál piros szegfű. Az ünnepségnek vége volt. Az emberek álldogáltak még egy kicsit, aztán a látók magabiztosan elindultak, a vakok egymás kezét fogva mentek a mikrobusz felé.

NŐK RÉSZÉRE

VÁRADI PÉTERNÉ

Egy kis testmozgás

„Hiúság, asszony a neved!” — és ez így igaz, így természetes. Az egészséges hiúság a nők fontos tulajdonsága. Így hát a nők legnagyobb része szívós, kitartó igyekezettel mindent megtenne a szépsége érdekében. Ha megjelennek az első, nem kívánatos hurkák a derék körül, vagy a kis párnácskák a has és a csípő tájékán, még tornázni is hajlandók.

„Jobb későn, mint soha” — mondják. Ne várjuk meg a szomorú felismerést, mert a jó alakot könnyebb megtartani, mint visszaszerezni!

Persze idővel egy kicsit mindenkinek változik az alakja. A kornak sajnos vannak elkerülhetetlen velejárói, de vannak olyanok is, amelyek egy kis vigyázattal, gondos törődéssel bizony elkerülhetők. Ehhez szeretnénk most gyakorlati segítséget adni. Ezúttal gimnasztikai gyakorlatokat mutatunk be.

1. Mellizomgyakorlat:

Álljunk terpeszállásba, karjaink oldalt vállmagasságban. Fogjunk

kezünkbe egy-egy megtöltött üvegpalackot, vagy helyezünk a tenyerünkre egy-egy jó súlyos könyvet. Karjainkat vízszintesen, igen lassan közelítsük egymáshoz, majd ugyanolyan lassan vigyük a kiindulási helyzetbe. Legalább tízszer ismételjük, majd lazítsuk ki karjainkat.

2. Derékgyakorlat:

Tédeljünk le kissé terpesztett térdel, karjaink a fül mellett. Hajoljunk gömbölyű háttal előre, majd igen erős nyúlással csavarjuk magunk körül felsőtestünket jobbra, majd balra, addig amíg az alsó kezünkkel el nem érjük a a sarkunkat. A gyakorlat álló helyzetben is végezhető. Ismételjük legalább tízszer.

3. Hasizomgyakorlat:

Feküdjünk a talajra, kar a test mellett, majd lassan emelkedjünk föl a felsőtestünkkel és a lábainkkal úgy, hogy azok a talajjal kö-

rülbelül negyvenöt fokos szöveget alkossanak. Maradjunk így tíz másodpercig, majd lassan ereszkedjünk vissza a talajra. E gyakorlatot úgy is végezzük el, hogy emelt helyzetben dőljünk jobbra-balra a csípőnkön. Így egyszer az egyik, egyszer a másik oldal terhelődik. Ismételjük legalább tízszer.

4. Csípőgyakorlat:

Helyezzünk egy széket magunk mellé, térdeljünk le négykézláb helyzetbe. A szék felé eső lábunkat nyújtjuk hátra a talajra, majd jó magasra felemelve, félkörívben emeljük át a szék ülőkéjén, és helyezzük el elől a talajra. Ismételjük ezt is legalább tízszer.

5. Combizomgyakorlat:

Guggoljunk le úgy, hogy az egyik lábunk oldalt kinyújtva nyugszik a talajon, kezünk a csípőnkön. Ebben a helyzetben a testsúlyunkat helyezzük át, az egyik majd a másik lábunkra. Utána emelkedjünk fel és lazítsuk ki a lábainkat.

(Megjelent a Családi Lap 1981/10. sz.)

BACSIK LÁSZLÓ

Magnósoknak – magnóról

Legutóbbi írásomban megpróbáltam elmondani a magnetofonszalag fej előtti haladási sebessége és a lejátszható legmagasabb hang közötti összefüggést. Leírtam, hogy a fej részének a szélessége egyrészt gyártási okok miatt nem lehet határtalanul kicsi, másrészt a kommerszebb magnók, különösen a kazettás készülékek a felvételhez és lejátszáshoz ugyanazt a fejet használják. Felvételnél a túl kis résméret akadály, tehát ezeknél a kombinált fejeknél egy mindkét célra megfelelő, közép-arányos fejrészméretet alakítanak ki. Képzelnék el, hogy 9,5 cm/sec, a szalag sebessége, vagyis egy másodperc alatt ekkora szalag halad el a fej előtt. A 100 Hz-es hang a levegő másodperceként 100 sűrűsödése-ritkulása, tehát ezen a szalagdarabon ennek rögzítéskor 100 erősebb és ugyanannyi gyengébb mágneses szakasz helyezkedik el, váltogatva egymást. Kiszámíthatjuk, hogy ilyen szalagsebességnél egy például erős szakasz hossza fél milliméter. Tíz kilo-Herz esetén 5 ezred milliméter. Egy 5 mikronos rés igen jónak minősül lejátszáshoz. (Tekintsünk most el a felvétel követelményeitől, a felvétel készülhetett egy háromfejes, külön felvevőfejjel ellátott készüléken.) Kiszámíthatjuk, hogy ekkor a szalagsebességnél az 5 mikronos rés elé egyszerre a legerősebben vagy leggyengébben mágneses szalagszakasz mellé már egy gyengülő vagy erősödő rész is jut, ha növekszik a felvett frekvencia. Ez gyengíti a rés előtt a téreróváltozás erősségét, tehát a fejről lejövő feszültség csökken. Ha a résméretet csökkentjük, hamarosan jelentkezik a felvételnél már ismert jelenség, amikor az erővonalak a túl kis részben záródnak. Csak most nem a szalag, hanem a tekercs felé nem jutnak mind el. Ez is szintcsökkenést okoz. A szint csökkenését a fej utáni erősítővel kiegyenlíthetjük, de ez a szalag zaj erősödését okozza. Egyeszerűbb készülékekben ezt alkalmaz-

zák, de komolyabb, például stúdió-magnókban nem megengedhető. Itt és erre a célra anyagi áldozatra kész magnósok a szalag sebességét növelik. Ekkor a szalagon arányosan megnövekednek a mágneses szakaszok hossza és az optimálisnak tekinthető 3–5 mikronos résű fejekkel magasabb hangokat játszhatunk le, közben pedig nem kell feleslegesen növelnünk a szalag zaj erősítését.

A szalagon a váltakozó erősségű mágneses szakaszok a szalag hossz tengelyére merőlegesen helyezkednek el jól beállított felvevőfej esetén. Ha a lejátszófej nem ugyanilyen szögben helyezkedik el a szalaghoz képest, ez is a magasabb hangok lejátszásának csökkenését okozza. Képzelnék el, hogy egy erős szakasz van éppen a rés előtt. Ha most a fejet a réssel elferdítjük, nem csak az erős szakasz

hanem az azt követő gyenge is elé kerül. Persze csak akkor, ha az illető mágneses szakaszok mérete közelítőleg résméretű, tehát rögzített magas hangoknak felelnek meg. Ebben az esetben is csökken a fejrés előtti erővonalváltozás erőssége, hiszen egyidejűleg egy gyengébben mágnesezett szalagszakasz is a rés elé kerül.

Ezért kell nagyon óvatosan tisztítanunk magnónk fejegységét, nehogy a beállított helyzetét megváltoztassuk. Ha elállítottuk a fejet, a régi állással felvett műsor magas hangjai is csökkennek, de egy másik készülékre sem tehetjük szalagunkat, ha rosszul beállított fejjel készítettünk felvételt. Ilyenkor hozzáállíthatjuk a szalaghoz a fej dőlésszögét, de azok felerősítése a gyakori állítgatást nem viseli el az időelőtti tönkremenés veszélye nélkül és ha a „vendégszalag” meghallgatása után elfelejtjük visszaállítani saját szalagunkhoz a fejet, a következő felvételt már így készíthetjük és idővel szinte minden szalag meghallgatása előtt állíthatjuk készülékünket.

Sakkhíradó

sport

Az elmúlt hónapok egyéb sporteseményei után térjünk vissza legrégibb sportágunkhoz, a sakkhöz. Van miről beszámolni, még akkor is, ha az eredmények többségükben kedvezőtlenek.

A nyár, ill. az őszi folyamán három nemzetközi mérkőzést vívtunk. A Szabatka-Zombor versenycsapat ellen 19,5:4,5 nagyarányú győzelmet értünk el. Ez a múlt évi zombori találkozó visszavágója volt.

Ezután következett az osztrák válogatott elleni mérkőzés, a két évvel ezelőtti ausztriai összecsapás visszavágójaként. A tartalékosan kiálló csapatunk 11:9 arányban alulmaradt.

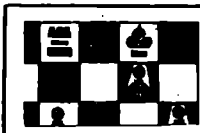
Harmadik mérkőzésünket a bolgár válogatott ellen vívtuk Várnában. Az Olimpiát leszámítva, ez volt az első nemzetek közötti összecsapás. A kisérszokatlan körülmények között megrendezett verseny zavarólag hatott versenyzőinkre, ugyanis a szál-

láhelyként szolgáló szálloda halljában kellett a sakktáblához ülni, és a járás-kelés okozta zaj bénítólag hatott. Végülis 15:9 arányban elvesztettük a meccset. A jövő évi budapesti visszavágón remélhetőleg sikerül majd a törlesztés.

Elkezdődtek a csapatbajnoki mérkőzések is. Ott folytattuk, ahol tavasszal abbahagytuk — már ami a sikertelenséget illeti.

A 8. fordulóban a MOM csapata volt első csapatunk ellenfele. Játékosaink erőtlenség, sok hibával játszottak. 9:3-ra veszítettünk. Győztek: Erős, Kreis; döntetlent értek el: Battyány, Aufferberg; vsztettek: Nemes, Rév, Kovács, Dénes, Voján, Lévai, Hajdu, Hosszú.

A 9. fordulóban a Selyemkikészítő csapatával mérkőztünk. A Lilienthal nemzetközi nagymesterrel az élen felálló csapattól 7,5:4,5 arányban kaptunk ki. Egyedül Rév győzött;

dötletlent: Erős, Nemes, Kovács, Battyány, Dénes, Voján, Hosszú értek el; vesztek: Auffenberg, Lévai, Hajdu, Kreis. A krónikához tartozik, hogy Erős Pali nagyon kemény csatát vívott a nagy nemzetközi tekintélynek örvendő Lilienthal nagymesterrel, aki a parti végén elismerő szavakkal gratulált Erős játékához.

Végre megtört a jég! Igaz, ehhez a bajnokság utolsó helyezette kellett, az ÉLGE, ugyanis velük játszottuk a 10. fordulót. A kiesési rangadónak számító összecsapáson „hengerelt” csapatunk: 10:2-re nyertünk. Győztek: Erős, Nemes, Rév, Battyány, Dénes, Voján, Hajdu, Hasszú, dr. Krabót; döntetlenül végeztek: Kovács, Solymos; Lévai veszett.

Az utolsó, 11. fordulóra november 22-én kerül sor.

Második csapatunk 6,5:5,5 arányú vereséget szenvedett a BKV csapatától, a 8. fordulóban erőnyerő volt, a 9. fordulóban 6:6-os döntetlent ért el a Szolgáltató Spartacus csapatával szemben.

Harmadik csapatunk a MALEV csapatától 4,5:1,5 arányban, a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat csapatától 4:2 arányban kapott ki.

A Rokkantak Nemzetközi Éve alkalmából nagyszabású egyéni sakkversenyre került sor október 2—16 között Siófokon, a Viola SZOT-üdülőben. A három rokkant csoport, a látássérültek, a mozgássérültek és a hallássérültek 20—20 versenyzőt delegálhattak. A Viola Üdülőben ideális körülmények között zajlott le a 11 fordulós, svájci rendszerű verseny. Két héten keresztül izgalmas, fordulatos csatákat vívtak a versenyzők, mely részünkről szép sikerrel zárult, miután Erős Pál 9,5 ponttal (sorozatban 8 győzelem, majd a végén 3 remi) főlényesen megnyerte a versenyt. Voján István 7,5 ponttal az 5., Nemes György 7 ponttal a 7. lett.

Egyébként színeinket a Wesselényi Sportkörtől heten, a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártól hárman, Nyíregyházáról hárman, Pécsről hárman, Szombathelyről négyen képviselték.

A záróünnepségre és a díjkiosztásra október 15-én 18órákor került sor, melyen többek között megjelent Flórián Tibor, a Magyar Sakkszövetség főtitkára is. Beszédében ékes szavakkal ecsetelte a sakkjáték szépségeit, méltatta a verseny jelentőségét. Megható volt számára, mint mondta, az az elismerő örömujjongás, mellyel a lemaradtak a győzteseket ünnepelelték. Hasonló esettel még nem találkozott. Végezetül felajánlotta a Sakk Szövetség támogatását.

Úgy érzem, hogy e monstre sakkverseny résztvevőit a szakmai tapasztalatszerzésen túl emberségből is remekül vizsgáztak. Szemmel láthatóan szoros barátság alakult ki a különböző fogyatékoságú sportolók, versenybírák, szervezők, és a Viola Üdülő nagyon szívélyes személyzete között.

Az az általános óhaj fogalmazódott meg, hogy a jól sikerült versenyt évenként meg kellene rendezni.

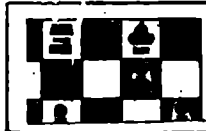
LAK ISTVÁN

Utazás hazánk északkeleti tájain

A Wesselényi Sportkör turista szakosztályának tagjai 1981. szeptember 18—20. között egy jelentős kiránduláson vettek részt. Az utazás során Borsod megye déli részén és Szabolcs-Szatmár megyében jártunk. A Tervhivatal autóbussza vitt bennünket a hosszú útra. Idegenvezetőnk, dr. Sziki Lászlóné, a sporttársaink körében már jól ismert és szeretett Joli néni köszöntötte a kirándulókat és bemutatta Cita Károly gépkocsivezetőt. Útközben és a meglátogatott helyszíneken Joli néni részletesen beszélt a látnivalókról, nevezetességekről.

Először Ónodra utaztunk. Közben Muhi község térségében érintettük a muhi csata színhelyét. 1241. április 11-én a Sajó menti Muhi pusztánál a tatár seregek Batu kán vezetésével megsemmisítő vereséget mértek a magyar csapatok-

ra, a király, IV. Béla is csak nehezen menekült meg a csatából. Történelmünknek e szomorú emlékhelyét elhagyva, szép napsütéses délelőtt érkezünk meg Ónodra. A községben a Sajó mellett a XIV. században épült vár romos maradványai láthatók. A település jelentős történelmi esemény színhelye volt, 1707 tavaszán a Sajó melletti mezőn tartották Rákóczi Ferenc vezetésével az Ónodi Országgyűlést, amelyen drámai körülmények között a Habsburg-házat trónfosztottá nyilvánították. Ónodról Leninvárosba mentünk. Ez a fiatal város a hazai műanyagipar egyik központja. A szép és modern település a régi Tiszaszederkény községből fejlődött ki. Ebéd után Tiszavasváriban már Szabolcs-Szatmár megye területére értünk. A nagyközségben igen jelentős gyógyszerészeti üzem, az Alkaloida Vegyészeti Gyár működik. Az üzem őst Kabay János helybeli gyógyszerész alapította 1927-ben. Tiszavasvári területén született Vasvári Pál, az 1848-as márciusi ifjak egyik vezetője. Elmentünk a Vasvári Pál Múzeumba, ahol Kabay János emlékkiállítás, régészeti és helytörténeti gyűjtemény látható. A délutáni órák-

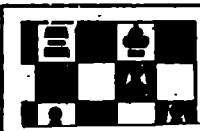

ban megérkeztünk Nyíregyházára, a Nyírség fővárosába. A XVIII. századi betelepítés után a helység gyorsan fejlődött. 1875-ben Nagykállóról Nyíregyházára helyezték át a megye székhelyét. A városban korábban főleg a mezőgazdasági terményeket feldolgozó iparág alakult ki. Az újabban létesített üzemek közül kiemelkedő a gumigyár, és az alma tárolására, feldolgozására létesített hűtőház és konzervgyár. Nyíregyháza fontos gazdasági és kulturális központ, a lakosság száma már százezer fölé emelkedett. A város oktatási intézményei között jelentős szerepe van a Nyíregyházi Tanárképző Főiskolának, amely a megye nagy szülőltjének, Bessenyei Györgynek a nevét viseli. Sok látnivalója, gazdag gyűjteménye van a Jósa András Múzeumnak. A megyeszékhelyen 1981 őszén állandó jelleggel, önálló társulattal megkezdte működését a Móricz Zsigmond Színház. Ebben a városban született Benczur Gyula, kiváló festőnk; Krúdy Gyula, modern prózánk egyéni hangú mestere; Váci Mihály, felszabadulás utáni líránk kimagasló alakja. Nyíregyháza régi épületei mellett modern lakótelepek emelkednek. A város déli és nyugati határában terülnek el az ottani érdekes településformákkal a bokortanyák. E tanyákon és a városban is sok szlovén származású szorgalmas telepes él, őket nevezték el később tírpkoknak. Nyíregyháza központjától északra mintegy 6 km-re van a híres Sóstó-fürdő. A fürdőtelep strandját és gyógyhatású vizét ma már igen sokan keresik fel. A kedvelt kirándulóhely mellett épül a Nyíregyháza-Sóstói „Múzeumfalú”. Bementünk a szabadtéri múzeum területére, ahol már néhány ház és a hozzátartozó gazdasági épület áll. Ez a létesítmény tulajdonképpen egy falu lesz, hiszen az összegyűjtött, felépített műemlékházakat lakják, az ólakat, istállókat pedig az állatok népesítik be. A 12 kh. területre Szabolcs-Szatmár megye minden tájegységéről: a Nyírségből, Szatmárból, Beregből, a Rétközéből és a nyíri mezőségről összegyűjtik és felépítik a népi építészeti ma már csak helyenként ritkán látható értékes emlékeit. A műemlékházakkal együtt a múzeumba kerülnek a régi paraszti élet mindennapi eszközei, berendezési tárgyai. Nagy élmény volt számunkra a múlt emlékei közt járni a kibontakozó múzeumban. Ez-

után a szép környezetben épült Krúdy Szállóban mentünk éjszakai pihenőre.

Másnap reggel a homokbuckákkal borított, akácfákkal tarkított Nyírségben utaztunk tovább. E táj és általában a megye más vidékei is gyenge minőségi termőtalajjal rendelkeznek. A Nyírségben dolgozott dr. Westsik Vilmos tudós, aki a nyírségi homok megkötésén, javításán fáradozott. Századunk egyik legkiválóbb mezőgazdászának áldozatos munkája nyomán sokat javult a táj talajának termőképessége. Utunk során dohányföldek és hatalmas almáskertek mellett haladtunk. Gyönyörű látványt nyújtottak a mindenfelé pirosuló almafák, amelyeknek gazdag termését már sokfelé szedték. Vásárosnaménynél keltünk át a Tiszán. Ez a fiatal város a beregi Tiszahát központja, amely egyre iparosodik, fejlődik. A Bereg tájegysége hazánk egyik legelzártabb vidéke a Felső-Tisza és a szovjet határ közt terül el, alacsony, sík vidék. A híres beregi keresztaszemes hímzés mellett a táj igen gazdag népi építészeti emlékekkel rendelkezik. Egy ilyen kiemelkedő népi műemlék Tákos községben a református templom. 1766-ban épült ez a paticsfalu (a szilárdító karók között vesszővel fonják be, majd ezt a fonatot sárral tapasztották be és amikor a fal megszáradt, csak azután megszelték be) kis templom, amely szépen festett fakazettás mennyezetű, faszindelyes épület. A templomban közvetlenül, tapintással is érezhettük az egyszerű, szép, faragott berendezési tárgyakat. Ezután Csaroda községbe, az ottani református műemlék templomba mentünk. Ez a templom, amely már téglából épült a középkori falusi templomépítkezés egyik legszebb alkotása. A XII. században épült templomhoz az idők folyamán újabb részeket építettek. Az épületen öt különböző stíluskorszak építészete és festészete érvényesül egy helyen.

A templom mellett egy szép, fából készült harangláb áll. A közeli Tarpa községből származott Esze Tamás, egykori kuruc harcos és a község temetőjében nyugszik Bajcsy-Zsilinszky Endre, akit a fasiszták végeztek ki. A látnivalókban bővelkedő délelőtti program után a szatmári síkságra utaztunk. Fehérgyarmaton a Szamos Étteremben igazán figyelmesen, udvariasan szolgálták fel a finom ebédet.

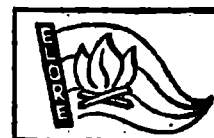

Ebéd után Túristvándiba mentünk, ahol hazánk egyetlen, ma is működő vizimalma található. Ennek a népi ipari műemléknek a molnára elmesélte a malom történetét, beszélt annak működéséről. Majd ezután beindította a malmot és azt működés közben is láthattuk. A szép környezetben fekvő vizimalomból Szatmárcsékére mentünk. Ebben a községben élt 1815-től halálig Kölcsey Ferenc. A Himnusz költője a község temetőjében van eltemetve. Ott látható a költő díszes síremléke, amelyet Ybl Miklós alkotott. Felkerestük nagy költőnk sírját, elénekeltük a Himnuszt és virágot helyeztünk el emléke előtt, meghatóan szép percek voltak ezek a pillanatok. Kölcsey emlékét a falu kegyelettel őrzi, nevét viseli a kultúrház, amely előtt szobra is látható. Országos hírűek a falu temetőjében a hazánkban csak ott látható, fából készült, kifaragott, csónak alakú, felső részükön emberarc formájú fejfák. Innen tovább utaztunk az irodalmi és történelmi emlékekben gazdag tájon. A közeli Magyar községben írta Petőfi a Tisza című versét, ahol a Túr a Tiszába ömlik, a helyet emléktábla őrzi. Ebben a faluban született Luby Margit, századunk egyik kiváló néprajzosa, akinek főműve a parasztság életrendjével foglalkozik. Szatmárcsécén született Móricz Zsigmond, századunk első felének legnagyobb regényírója. Kissé távolabb, Magosligeten élt Papp Mihály, aki Móricz Zsigmondnak mesélte el élete történetét, amelyből a nagy író megalkotta a Boldog Ember című regényét, és benne a főszereplő Papp Mihály, mint Jó György élete bontakozik

ki. A szatmári tájon Tunyogmatolcs községben született Zalka Máté, a hazai és a nemzetközi munkásmozgalom nagy harcosa. Következő állomásunk Vaja községben volt. Ott felkerestük a Vay-várkastélyt. A szépen rendbehozott kastélyban értékes helytörténeti anyag és néhány Rákóczi Ferenc tulajdonát képező egykori tárgy van kiállítva. Harmadik nap reggel Nyírbátorba utaztunk. A város a Nyírség déli részének központja, a Báthori-család ősi fészke. Nyírbátorban található az Alföld egyik legértékesebb műemléki együttese.

A református és a katolikus templomot, valamint a volt minorita rendházat még a Báthoriak kezdték építtetni 1480 körül. Mindkét műemlék templomot megnéztük. A református templom a legszebb hazai teremtemplomunk, ahol az évente megrendezésre kerülő Nyírbátori Zenei Napok hangversenyeit tartják. Ebben a csodálatos szép templomban részt vettünk egy hangversenyen, melynek során Béres Ferenc zsoltárokat, történelmi énekeket és dalokat énekelt Kovács Endre orgonaművész közreműködésével. Az igen gazdag, tartalmas kirándulásunk méltó befejezése volt e kitűnő akusztikájú templomban hallott szép hangverseny.

Ebéd után indultunk haza az egyik legszebb kirándulásról. Végezetül megköszöntük az idegenvezetőnek, a gépkocsivezetőnek és a kirándulás szervezőinek azt, hogy ezen a jól sikerült utazáson közélről is megismerhettük hazánknak e szép távoli tájait.

Az iskolai pályázat eredménye

A magyar UNESCO bizottság és a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete pályázatot hirdetett 1981. nyarán a „Rokkantak Nemzetközi Éve” alkalmából a gyógypedagógiai intézetek számára, melyben a tanulók rajz, grafika, fotó, kézimunka és irodalmi kategóriában küldhettek be pályamunkákat.

A Vakok Ált. Iskolája és Nevelőotthona vak tanulói az irodalmi kategóriában, a gyengénlátó tanulók a rajz kategóriában készítették pályaműveiket.

Irodalmi kategóriában 6 pályamunka volt arra érdemes, hogy az öt tagú zsűri elé kerüljön. A legjobbnak ítélt munkákat küldtük tovább.

A jelígesen készített pályázatok közül Bieber Mária munkája a vers és próza kategóriában is olyan értékes volt, hogy tovább jutott.

Gyüre Jolán 7. osztályos pajtás ír-

sa is megnyerte a házi zsűri tetszését, s természetesen beküldte a pályázatát. Reméljük, hogy a három pályamunka az UNESCO zsűrijének is tetszeni fog, s a novemberi ered-

ményhírdetésen helyezésnek örülhetünk.

Hogy valamennyien gyönyörköd-hessünk Bieber Mária versében, közre adjuk azt. Bízván abban, hogy sokaknak örömet a vers olvasása!

BIEBER MÁRIA

Jó barát

Azt mondd, céltalan bolyongás az élet,
Az idő elsöpör minden jót és szépet.
Jó barát, ne feledd, az élet múlandó,
De az emlék évek múltán sem halandó.
Ha már a mindennapok fénye kifakult,
Ha már a holnapod semmi újat nem nyújt,
Ne hagyj, hogy életed hasztalan elmúljon!
Ne hagyj, hogy sok ifjú ábránd elhulljon!
Itt a nap, tenned kell, oly fénylő most az ég,
Álmaid valóra válhatnak tán, ma még.
Ne várj! Holnap tán már késő kezdeni.
Nézz előre! Akard a múltat feledni!
Vigyázz! Útelágazás, ne menj lépre!
Hiába tündököl, nem mind arany mégsem.
Legféltebb kincsed a becsület legyen,
Megfizetni nem lehet, azt semmivel sem.
Órizd! Nincstelenül is szíved gazdag lesz.
Ne riasszon vissza se csend, se zúgó nesz!

Azt mondd, másabb vagy Te, mint a többiek,
Hogy a földön téged nem érhet senki sem.
Jó barát, nem virul senkinek a rózsá,
Dudva veszi körül, ha nincs ki gondoza.
Próbáld megérteni, másnak is van gondja,
Mondj néhány vigasz szót, ha néked elmondja.
Ha bizalmát őröd, szomszédba nem viszed,
Neked is lesz kinek kiöntened szíved.
És segíts mindenkinek, ki igaz szóval kér,
Hívd fedeled alá, ki nincstelenül él.
Ha kell, oszd meg véle utolsó falatod,
Ha jót teszel, később még visszakaphatod.
Minden ember más, de egyben hasonló,
Szeretetre vágnak, nem elég egy jó szó.
Nevet, ha körötte öröm virágzik,
Nevet, ha szívében bánat tanyázik.
Mikor világra jött, vidám volt és zsenge,
Mire útja elfogy megfárad a teste.

Azt mondd, a mosoly álarc, más nem lehet.
Kiben bízhat a szív, abban sem kit szeret?
Jó barát, fáj neked, könnyezni jól esik,
Hidd el, a megnyugvást mások is keresik.
Szeretted valakit, csalódtál fm, megint,
De a Nap és az ég biztatóan rád tekint.
S ha lelked tajtékozó tengere tombol, sír,
Józan ész legyen úr, mely végül partra bír.
Töröld le könnyeid, és neved! Csak neved!
Ne lássa senki azt, hogy szíved mily sebes.
Indulj! Még nincs késő, a cél oly messze még,
Mily nehéz a kezdet, oly könnyű lesz a vég.
Lejárt a babonák, hiedelmek kora,
Én mégis állítom: van még ma is csoda.
Nem, nem hókusz-pókusz. Egyszerű jelenség.
Meglátni e csodát, sólyomszem sem elég.
Érzés kell, őszinte, szerető érzés kell,
Csak a szív tapinthat rá, egyszerű érzéssel.

Jó barát, ne csüggedj, az úton menni kell!
Egyedül is menni, küzdeni, tenni kell!
Elsőnek indulni, megállni nem szabad,
Mert aki megáll, a cél előtt lemarad.
Van bánat, mit a szív szótlanul elvisel,
Boldogtalanság, mit nem oszthat senkivel.
S van mikor felkiált, erőt kér az útra,
Szörnyű terhet cipel, eldobni nem tudja.
Hinni kell! Bízni kell! Türelemmel várni!
Mindenre van gyógyír, csak meg kell találni.
Szeretettel tekints a világban széjjel!
Meglásd, szebb lesz minden, szétfoszlik az éjjel.
Egy Föld van, s ez a Föld mindnyájunk otthona,
Legyen az akárki, mindenki hona.
Egy Nap van, s ez a Nap mindnyájunk tűzhelye,
Fényt ad, és meleget a világban szerte.
S ez az ég mely fölénk borítja légtelen
Kendőjét. Ott bujkál múlt, jövő és jelen.

Elektronikus vakvezető

A Spectrum folyóirat jelentése szerint az amerikai Nemzeti Tudományos Alapítvány olyan kutatásokat folytat jelenleg, melynek eredményeképpen a vakoknak egy miniatűr TV-kamera és egy képfeldolgozó számítógép (MC 6800 Motorola) segítségével a tájékozódást idegen segítség nélkül lehetővé teszik. A vállon hordozható kiskamera felvett képeit továbbítja a mikroprocesszorhoz, amely a képeket digitalizálja és a körvonalakat absztrahálja. A kimenetnél az információk a beszéd processzorhoz, — amely az információkat szintetikusán összeállítja, — másrészt egy övre 16 elektromechanikai stimulátorral jutnak. Ezek a stimulátorok (ingerlők) mechanikus ingerinformációkat adnak le a felismert tárgy irányáról.

A beszéd szintetizáló pótlólagos információkat ad mint pl. „Fa 11 óra 2 m”. A kutatócsoport nagyon elégedett a rendszer működőképességével. Másrészt utalnak arra is, hogy a kicsinyítés vállraakasztható táskaméretre még sok munkát igényel.

(*Funkschau NSZK 1981. jún. 12. 14. old.*)

*

VAKOK KERTJE nyílt Kielben, az NSZK északi részén fekvő városban sok négyzetkilométeres területen. Különös utat terveztek a vak látogatóknak, akik az úton öt gyakorló kertcskébe juthatnak. A vak emberek itt kedvük szerint megtapogathatják a virágokat, bokrokat, sőt még a gatz is. A korlát mentén mindenütt Braille-írással ellátott táblák vannak, amelyekről a vakok „leolvashatják” a növények neveit, és az útmutatásokat.

(*Megjelent a KÉPES ÚJSÁG XII. évfolyamának 38. számában.*)

HARC A VAKSÁG ELLEN

A tudomány legújabb eredményei számos lehetőséget nyújtanak a vakok és gyengénlátók gondjainak enyhítésére. Két padovai elektromérnök négyéves kutatómunkájával sikerült olyan gépet szerkesztenie, amely a rendes írást Braille-írássá átteszti, azt pedig hangosan le is olvassa. A készülék jövőre már hozzáférhető áron kapható lesz az olasz üzletekben.

Egy San-Francisco-i biofizikus bonyolult gépének lényege egy különleges tévékamera szemmagasságban és egy vele összekötött több, mint ezer „stimulátorral” felszerelt mellény, amelyet a testre kell felvenni. A felvevő által kapott képet, a mindössze 2,5 kiló súlyú szerkezet elektromos impulzusokká alakítja át, amelyeket a bőr „vesz fel” és továbbítja az agy felé. Az agyban a befutó impulzusok újra képpé állnak össze. A gép prototípusa sikerrel vizsgázott.

Az equadori Quito fivéreik albinók és születésüktől kezdve majdnem 100 százalékos vakok. Egy philadelphiai orvos speciális szemüvegének segítségével most látásuk 90 százalékát visszanyerték.

Egy London környéki repülőklubban olyan vitorlángépet szerkesztettek, amellyel a vakok is biztonsággal tudnak repülni és átélni a repülés mámorát.

(*Megjelent a KÉPES ÚJSÁG XII. évfolyamának 39. számában.*)

HÁZTARTÁSI GÉPEK

(*Megjelent a KIRAKAT című lap 1981. augusztus 25-i számában.*)

Valóban szokatlan újdonsággal jelentkezett az olasz villamos háztartási készülékeket gyártó ipar. Megjelent a piacon a mosógép, edénymosogató és egy gáz-villany kombinációjú tűzhely, kizárólag vakok számára. (Olaszországban a vakok száma eléri a 100 ezret, a világon a 40 milliót). A gyártó vállalat elnöke így nyilatkozott: „Az ötlet maguktól a vakoktól származik; levelekben sürgették olyan háztartási gépek gyártását, amelyeket a látás adományával nem rendelkezők is használhatnak. Svájcban működik egy vállalat, amely a normál készülékeket átállítja vakok számára, de elérhetetlen árakat szab meg. Így jutottunk arra a gondolatra, hogy három villamos háztartási készüléket dobunk piacra, elérhető áron. Ezek programozása hallás és tapintás útján történik.” A gyártó vállalat az új készülékek kifejlesztése során a szakembereken kívül vakokat is bevont a munkába. A vakok most abban reménykednek, hogy akad valahol olyan gyártó vállalat, amely kikísérletezi a vakok számára használható hőfokszabályozós vasalót, amelyen az egyes hőfokokat kikapogtatva „olvashatják le”.

hirdetések

*

Mindenféle zseb-, táska-, hálózati rádióhoz valamint kazettás és orsós magnetofonhoz jól illeszkedő kényelmes fejhallgatóval tudok szolgálni sorstársaimnak. Vidéki megrendelőknek is szállítok.

Címem: Bori János, Budapest, XIII., Gyöngyösi út 18. 1131.
Telefon: 406-177

160 cm magas, 32 éves férfi házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő leánnyal, vagy elvált asszonnyal. Leveleket sík gépírásban vagy pontírásban „Öt keresem” jelígre kér a szerkesztőségbe.

*

Külföldön élő sorstárs levelezni szeretne magyar, német, spanyol és eszperantó nyelven.

Cím: Karl Balla, Laura Gunder-sens gt. 3. Osló 1. Norve.

Pótkatalógus

A VGYOSZ. HANGOSKÖNYVTÁRÁNAK ORSÓS MŰVEIBŐL

1981. III. NEGYEDÉV

Író neve	Mű címe	Felolvasó	Mű sz.	Orsó sz.
Benedek Elek	Édes anyaföldem	Bereznay Éva	142	14 db
Böll Henrich	Gondviselő ostromzár	Bodor Tibor	94	15 db
Bronte Charlotte	Villette	Pásztor Mária	897	19 db
Buzura Augustin	Góg	Bodor Tibor	199	28 db
Dávid Antal	Erdély nagy romlása	Bodor Tibor	132	18 db
Doctorow E. L.	Ragtime	Bodor Tibor	943	12 db
Fekete Sándor	Haza és haladás — Képes történelem sorozat	Bereznay Éva	153	6 db
Gáll István	Az öreg	Bodor Tibor	117	7 db
Gáll István	Vaskor	Bodor Tibor	118	12 db
Giese Alexandre	Marcus Aurelius	Bodor Tibor	116	15 db
Halász Zoltán	A kancellár esténként a császárral teázik	Bodor Tibor	103	17 db
Jókai Mór	Sárga rózsa	Bodor Tibor	97	4 db
Jókai Mór	A tengerszemű hölgy	Bodor Tibor	200	12 db
Jókai Mór	Az új földesúr	Bodor Tibor	137	14 db
Károlyi Mihályné	Együtt a forradalomban	Bodor Tibor	91	22 db
Károlyi Mihályné	Együtt a száműzetésben	Bodor Tibor	92	20 db
Mann Thomas	Mario és a varázsló	Bodor Tibor	468	3 db
Maupassant de Guy	Elbeszélések I.	Bodor Tibor	906	20 db
Maupassant de Guy	Elbeszélések II.	Bodor Tibor	907	20 db
Merle Robert	Védett férfiak	Bodor Tibor	942	18 db
Nagy Borbála	A csiki boszorkány	Bodor Tibor	131	11 db
Palotai Boris	Hetedik év	Putnik Judit	71	8 db
Prus Boleslaw	A bábu	Bodor Tibor	130	47 db
Rónay György	Esti gyors	Bodor Tibor	105	15 db
Széchenyi István	Napló		920	68 db
Szendei Ádám dr.	Orvos a családban	Bereznay Éva	75	25 db
Szilágyi István	Kő hull apadó kútba	Bodor Tibor	136	23 db
Szilvási Lajos	Egyszer-volt szerelem A korona kilenc évszázada (Történelmi források a magyar koronáról)	Komlós Róbert Bodor Tibor	896 953	12 db 23 db
Bárány Tamás	Másfél szoba összkomfort	Bereznay Éva	353	8 db
Bárczy János	Zuhanóugrás	Bodor Tibor	344	25 db
Benedek Elek	Édes anyaföldem	Bereznay Éva	336	14 db
Buzura Augustin	Góg	Bodor Tibor	351	28 db
Calvino Italo	Eleink	Bodor Tibor	333	20 db
Dávid Antal	Erdély nagy romlása	Bodor Tibor	332	18 db
Gáll István	Vaskor	Bodor Tibor	321	12 db
Gelléri Andor Endre	Ezüstből gyúrt kenyér	Bereznay Éva	349	29 db
Giese Alexandre	Marcus Aurelius	Bodor Tibor	323	15 db
Glasenapp von Helmuth	Az öt világvallás	Bodor Tibor	350	27 db
Gorkij Makszim	Az Artamonovok	Bodor Tibor	334	14 db
Hugo Victor	Kilencvenhárom	Bodor Tibor	342	18 db
Jókai Mór	Fekete gyémántok	Bodor Tibor	319	21 db
Jókai Mór	A tengerszemű hölgy	Bodor Tibor	322	12 db
Jókai Mór	Az új földesúr	Bodor Tibor	335	14 db
Károlyi Mihályné	Együtt a forradalomban	Putnik Judit	338	22 db
Kazantzakis Nikosz	Zorbász a görög	Bodor Tibor	328	14 db
Kolozsvári Grandpierre Emil	Árnyak az alagútban	Bereznay Éva	343	10 db
Kosztolányi Dezső	Édes Anna	Ifj. Galamb Zoltán	347	10 db
Malamud Bernard	A segéd	Bodor Tibor	352	11 db
Nagy Borbála	A csiki boszorkány	Bodor Tibor	329	11 db
Palotai Boris	Hetedik év	Putnik Judit	346	8 db
Pavese Cesare	Ház a domboldalon	Bodor Tibor	341	13 db
Prus Boleslaw	A bábu	Bodor Tibor	339	47 db
Prus Boleslaw	A fáraó	Bodor Tibor	327	40 db
Strittmatter Erwin	A csodatévő újabb kalandjai	Bodor Tibor	331	19 db
Sugár András	„A távolságot mint üveggolyót”	Ifj. Galamb Zoltán	320	18 db
Szilágyi István	Kő hull apadó kútba	Bodor Tibor	337	23 db
Vargas Llosa Mario	Pantaleon és a hölgyvendégek	Komlós Róbert	318	12 db
Vas Zoltán	Vizontagságos életem A Lakásszövetkezetekre és társas- házakra vonatkozó jogszabályok	Bodor Tibor Bereznay Éva	324 348	36 db 14 db

Író neve	Mű címe	Mű sz.	Orsó sz.
	Akinek ma kedve nincs... (Vidám, pajzán irodalmi összeállítás)	5035	1 db
Aljosin Szamuil	Ha hinni tudnál	5136	5 db
Arbuzov Alekszej	Kései találkozás (közvetítés az Odry Szinpadról)	5081	1 db
Brecht Bertolt	A kaukázusi krétakör	5137	6 db
Csehov Anton	A 6-os számú kórterem	5163	5 db
Csiky Gergely	A nagyatermett	5130	6 db
Dosztojevszkij Fjodr Mihajlovics	Fehér éjszakák	5054	3 db
Földes Imre	A hivatalnok urak	5138	6 db
Guimard Paul	Az élet dolgai	5230	6 db
Gyöngy István	Romantika pedig nincs	5132	5 db
Hegedüs Géza	Az ágyban szerzett erődítmény	5157	7 db
Heltai Jenő	Jaguár	5142	6 db
Heltai-Ránki	Néma levente	5167	7 db
Hubay-Mihály	Szüless újra kedves	5159	5 db
Illés Béla	Kárpáti rapszódia	5165	5 db
Jókai Mór	Egy magyar nábob	5058	3 db
Karinthy Ferenc	Ezer év, Bösendorfer	5083	4 db
Karinthy Ferenc	Visszajátszás	5089	4 db
Karinthy Frigyes	Tanár úr kérem	5158	7 db
Kertész Ákos	Autók és utak	5167	7 db
Kleist Heinrich von	Az eltört korsó	5052	1 db
Kobilin Szuhoovo	Az ügy	5157	7 db
Koós Károly	Az országépítő	5119	3 db
London Jack	A vadon szava I—II.	5127	1 db
Macumoto	A hang	5082	1 db
May Karl	Winnetou	5115	3 db
Mikszáth Kálmán	Jókai Mór élete és kora	5037	4 db
Molnár Ferenc	A Pál utcai fiúk	5132	5 db
Móricz Zsigmond	Az isten háta mögött	5160	
Nusic Branislav	A gyanús egyén	5158	7 db
Osztrovszkij Alekszandr Nyikolajevics	Farkasok és bárányok	5131	3 db
Osztrovszkij Alekszandr Nyikolajevics	Vihar	5129	6 db
Sarkadi Imre	Elveszett paradicsom	5036	1 db
Scharang Michael	Merénylet	5142	6 db
Sediánszky János	Világvasárnap (Egyiptom)	5154	3 db
Tatay Sándor	Kinizsi Pál	5122	5 db
Visnyevszkij Vszevolod	Első lovashadsereg	5162	5 db
Vries Theun de	Spinoza	5107	5 db
Zoltán Péter	Örömök Kertjében: Szent György és a sárkány	5118	1 db
	Villon	5098	1 db
	Az isteni Justinianus, és felesége Theodora	5134	1 db
	Henry Dunant: Solferina emléke	5156	1 db
	Jedlik Ányos élete	5144	1 db
	Békés József műsora	5128	1 db
	TANANYAG:		
	MLE. A szocializmus politikai gazdaságtana(Felolvasó: Kubinyi Borbála)	27	14 db
	MLE A kapitalizmus és szocializmus politikai gazdaságtana-szöveggyűjtemény (F. Kubinyi Borbála)	21	23 db
	MLE Kapitalizmus politikai gazdaságtana tankönyv (F. Kubinyi Borbála)	20	13 db
	Történelem gimnázium I. oszt.	79	10 db

Író neve	Mű címe	Mű sz.	Orsó sz.
	RTV RÁDIÓJÁTÉKOK		
Zoltán Péter	<i>Örömök kertjében:</i>		
	Nofretete	5061	1 db
	Az isteni Justinianus, és felesége, Theodora	5098	1 db
	Szent György és a sárkány	5118	1 db
	Madonna Lukrécia	5128	1 db
	Dávid	5134	1 db
	Bethlehemi népszámlálás	5134	1 db
	Melankólia	5144	1 db
	A kolosszus	5156	1 db
	Reggeli a szabadban	5158	1 db
	MLE a dialektikus materializmus válogatott kérdései	298	23 db
	MLEE Filozófia II.	330	21 db
	MLEE Dialektikus materializmus szemelvény-gyűjtemény	299	30 db
	Magyar Közlöny 1981/3. sz. (Lakásrendelet)	345	12 db
	Távbeszélő-szabályzat C. 1.	340	3 db

LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT * LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT * LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT

A vakvezető kutyával közlekedők szak- csoportjának híradója

Felhívás!

Felhívjuk a vakvezető kutyával közlekedő sorstársak figyelmét, hogy azoknak is módjuk van „vakvezető kutya igazolványt” kapni, akik kutyáikat nem a most működő kutya-képző iskolától kapták.

Aki e lehetőséggel élni óhajt és szakcsoportunktól írásbeli értesítést még nem kapott, kérjük, azonnal jelentkezzen írásban vagy telefonon!

Levél cím: Vakvezető Kutyával Közlekedők Szakcsoportja

Budapest; Dunadűlő sor, I. sz. 1212

Telefon: Papp Gyula, 426-118

Köszönet egy brigádnak

Az Orion gyári dolgozók lapja az „Orion” 1981. július 22-i számából: „Köszönet egy brigádnak”

A szerszámgyártó Szovjet-Magyar Barátság Szocialista Brigád részére érkezett az alábbi levél a Vakvezető Kutyával Közlekedők Szakcsoportjától: A Vakvezető Kutyával Közlekedők Szakcsoportjának tagjai, valamint a VKKI oktatóinak nevében köszönetünket fejezzük ki a szocialista brigád valamennyi tagjának, akik az iskola, illetve annak kutyái részére elkészítették a vöröskeresztes táblákat. Kérjük a brigádot, hogy amint feljárnak a jövőben is segítsék a munkánkat. A VKKSZ nevében Kiss József és Zaharovics Mihály.”

Külföldi kapcsolatok

A szovjet és a finn képviselők után október elején a nagyváradiak jártak itt. Cseppentő Lajos, a nagyváradi Vakok Szövetségének elnöke, valamint a nagyváradi ebtenyésztők három képviselője az egyhetes tapasztalatcsere után elismerően nyilatkoztak a szövetség, a kutya-képző iskola és a szakcsoport munkájáról.

Romániában nincs vakvezető kutya-képző iskola, vakvezető kutyával a múlt évben találkoztak először, amikor egy kutyakiállítás keretében két szakcsoportunkat két sorstársunk képviselt és bemutatót tartott.

A román sorstársak azt tervezik, hogy néhány kutyát kiképeznek, ezzel bizonyítva az ügy fontosságát; ezek alapján megkíséreljük az első ilyen iskola megindítását Nagyváradon.

Szövetségünk, iskolánk és szakcsoportunk biztosította őket, hogy úttörő munkájukhoz a legmesszebbmenő segítséget nyújtja. Kívánjuk, hogy törekvések eredményes legyenek.

Az első vakvezető kutya

A Somogyi Néplap 1981. június 3-i számából:

Az első vakvezető kutya. Munkába állt az első vakvezető kutya Somogyban. Gazdája Wachtenheim István a nagyváradi kórház gyógymasszőre. Már az első napok tapasztalatai alapján is elismerően beszél új segítőtársáról.”

Lapzárta után érkezett a tragikus hír szerkesztőségünkbe, hogy dr. Sólymos Gyula, szövetségünk alelnöke, a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat volt igazgatója, 1981. október 30-án, életének 62. évében váratlanul, szívinfarktus következtében meghalt.

Az elhunyt érdemeit következő számunkban méltatjuk.

Szerkesztőség

Tartalom:

ISSN 0209-6765

A Vakok Világa c. folyóirat állandó rovatvezetőinek neve, a rovatok címe:

Dénes József: Sport rovat

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Barna Zoltán: Zenei rovat

Gerdéics Ferenc: Közlekedési rovat

Kiminka Györgyné: Úttörő rovat

Vándor Tamás: Kulturális rovat

Váradi Péterné: Női rovat

Dr. Vas Tibor: Politikai rovat

Kiss János: Egészségügyi rovat

		Oldal
Barna Zoltán:	ELNÖKSEGI ÜLES	1
	MEGYEI SZERVEZETEINK ELETÉRŐL	1
Lathár Péter:	TANULNI A VAKOKTÓL ÉS A VAKOKRÓL	3
	NEM PÉNZKÉRDÉS	4
Szemerédi István:	TÁJÉKOZTATÓ A GYÓGYMASSZÓR TOVÁBBKÉPZŐ	
	TANFOLYAMRÓL	5
Dr. Falvai Ferenc:	AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI ELJÁRÁS	
	ÚJ SZABÁLYOZÁSA	6
Kiss János:	A VERALYVADÁS	7
Gerdéics Ferenc:	KÖZLEKEDÉS	7
Hűbög Bertalan:	TUDÓSÍTÁS A TAGGYÜLÉSÉRŐL	8
Szép Zoltán:	A KEPZŐMŰVÉSZET ÉS A VAKOK KAPCSOLATÁRÓL	9
Dr. Domonkos János:	A KORBÁCSOLÁS	10
Szemesiné Legény Anna:	RESZELGETÉS	11
Szonai Klára:	ÜSSZETÖRT ÉLET	11
Barna Zoltán:	EMLEKTÁBLA A SZENLŐHEGY UTCÁBAN	15
Váradi Péterné:	EGY KIS TESTMOZGÁS	16
Bucskó László:	MAGNÓSOKNAK MAGNÓRÓL	17
	SARKHIRADÓ	17
Lak István:	UTAZÁS BAZÁNK ÉSZAKKELETI TÁJAIN	18
	AZ ISKOLAI PÁLYÁZAT EREDMÉNYE	21
Dieber Mária:	JÓ BARÁT	21
	INNEN—ONNAN	22
	PÓTKATALÓGUS A VGYOSZ HANGOSKRÖNYVTÁRÁNAK	
	ORSÓS MŰVEIRŐ 1981. III. NEGYEDEV	23

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK ORSZÁGIOS SZÖVETSEGENEK
FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: DR. VAS TIBOR ELNÖK

FELELŐS KIADÓ: DR. BÓDI ISTVÁN FŐTITKÁR

SZERKESZTŐ: BARNÁ ZOLTÁN

MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF

FOTO: LÉVAI ATTILA

KIADÓHIVATAL, BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 41. TEL.: 310-440